

Historia literatury polskiej: romantyzm 1
Historia literatury polskiej: romantyzm 2
Kompozycja dzieła literackiego
Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego 1
Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego 2
Redakcja tekstu naukowego i literackiego
Warsztat kreatywnego pisanie 1
Książki dla dzieci – warsztaty
Zasady współczesnego edytorstwa i edycje krytyczne 1
Zasady współczesnego edytorstwa i edycje krytyczne 2
Psychologia kliniczna
Psychologiczne aspekty pracy z uczniem w szkole podstawowej
Edukacja włączająca
Diagnoza pedagogiczna
Praktyka zawodowa nauczycielska psychologiczno-pedagogiczna – śródroczna
Podstawy dydaktyki
Emisja głosu
Literatura dla dzieci i młodzieży 1
Literatura dla dzieci i młodzieży 2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: romantyzm 1
Nazwa w języku angielskim:		History of Polish Literature: romanticism 1
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni, dr hab. Sławomir Sobieraj, prof. uczelni
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie wiedzy z zakresu polskiej literatury romantycznej, w kontekście kultury i życia literackiego tej epoki, także w odniesieniu do europejskiej literatury romantycznej. 2. Gotowość do problemowego podejścia i rozumienia procesu historycznoliterackiego i jego cywilizacyjnych uwarunkowań w świetle epoki romantycznej. 3. Opanowanie umiejętności odróżniania, opisywania różnych gatunków literackich, występujących w romantyzmie, stosowania specjalistycznej terminologii oraz gromadzenia i opracowywania danych bibliograficznych. 4. Opanowanie umiejętności merytorycznego argumentowania i formułowania wniosków, także krytycznego na temat tekstów literackich epoki romantycznej. 5. Nabycie gotowości do otwartości kulturowej, określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i

		rozwiązywania problemów.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	problemy historii literatury romantycznej, kontekstów kulturowych tej epoki, życia literackiego w romantyzmie oraz ówczesnych zjawisk literackich;	K_W07
W_02	wybrane zagadnienia literatury polskiej i powszechnej romantyzmu w odniesieniu do ówczesnych przemian kulturowo-cywilizacyjnych w Europie i na świecie;	K_W08
W_03	metody analizy i interpretacji tekstu romantycznego w aspekcie literaturoznawczym;	K_W09
W_04	problemy romantycznego procesu historycznoliterackiego i jego cywilizacyjnych uwarunkowań oraz kwestie powiązań ówczesnej wiedzy literaturoznawczej z kulturą w epoce romantyzmu;	K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	odróżniać, opisywać, interpretować różne gatunki literackie, występujące w romantyzmie, stosować specjalistyczną terminologię dotyczącą opisu tej literatury oraz gromadzić i opracowywać dane bibliograficzne, które odnoszą się do określonego romantycznego problemu badawczego;	K_U04
U_02	przygotować wystąpienia ustne i pisemne, wykorzystując różne kanały i techniki, na temat historii literatury romantycznej i ówczesnego życia literackiego na poziomie umożliwiającym zdanie egzaminu dyplomowego;	K_U06
U_03	wyszukiwać, interpretować, analizować, wykorzystywać oraz prezentować wiedzę z zakresu literaturoznawstwa polskiego (w odniesieniu do romantyzmu), posługując się przy tym różnymi źródłami informacji, zwłaszcza słownikami oraz współczesnymi narzędziami cyfrowymi;	K_U08
U_04	merytorycznie argumentować i formułować wnioski, także krytyczne na temat tekstów literackich epoki romantycznej, wydając sądy i opinie wysnute z wiedzy naukowej i doświadczenia, dbając jednocześnie o wysoką kulturę wypowiedzi;	K_U12
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu

		kierunkowego
K_01	otwartości na odmienność kulturową, określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, odnosząc się ze znawstwem i szacunkiem do kulturowego dziedzictwa narodowego (np. romantycznego);	K_K02
K_02	uwrażliwiania innych na estetyczną stronę twórczości, zwłaszcza dzieła literackiego i jego adaptacji;	K_K03
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
1. Wiedza z zakresu historii literatury polskiej: literatura dawna (średniowiecze, renesans, barok oraz oświecenie). 2. Wiedza z zakresu starożytności i Biblii: antyk w literaturze, Biblia a literatura. 3. Podstawowe wiadomości z zakresu historii i kultury Polski w XIX wieku oraz kultury ludowej (folkloru) nabyte w szkole ponadpodstawowej.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Daty polskiego romantyzmu (1795, 1818, 1822) – początek i koniec (1863); pojęcie, światopogląd, zadania epoki, nowa postawa poznawcza; 2. Romantyczny historyzm, ludowość, tradycyjna kultura słowiańska: <i>Dziady</i>, cz. II Adama Mickiewicza. 3. Towarzystwo Filomatów i Filaretów: charakterystyka, zadania, cele; 4. Charakterystyka I fazy romantyzmu (przedlistopadowego): Estetyka w krytyce literackiej (K.Brodziński, J. Śniadecki, A. Mickiewicz, M. Mochnacki), charakter narodowy, poezja i wyobrażenia. 5. Najważniejsze gatunki romantyzmu na wybranych przykładach: ballada, dramat romantyczny, powieść poetycka, poemat dygresyjny, liryka osobista, refleksyjna; cechy poezji romantycznej na wybranych przykładach; poetyka liryki romantycznej; 6. Ludowe korzenie poezji romantycznej. <i>Ballady i romanse</i> Adama Mickiewicza; 7. Szkoły regionalne w poezji polskiej: szkoła ukraińska (melancholia w <i>Marii</i> A. Malczewskiego, frenezja <i>Zamku kaniowskiego</i> S. Goszczyńskiego, rycerska idealizacja Ukrainy w dumach J. B. Zaleskiego). 8. Romantyzm polistopadowy (1832-1863). Literatura obiegu krajowego (Teofil Lenartowicz, Wincenty Pol, Lucjan Siemieński, Władysław Syrokomla, Kornel Ujejski). 9. Towianizm i nauka genezyjska. Twórczość mistyczna Juliusza Słowackiego 10. Romantyczna lektura Biblii. Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego 11. Myśl historiozoficzna Zygmunta Krasińskiego. Katastrofizm <i>Nie-boskiej komedii</i>. 12. Norwidowskie pojęcie sztuki – <i>Vade-mecum</i>. Język poetycki Norwida (2 godziny) 13. Emancypacyjny projekt romantyzmu – <i>Entuzjastki</i>: wokół Narcyzy Żmichowskiej (2 godziny)		

Literatura podstawowa:	
Opracowania: 1. Ryszard Przybylski, Alina Witkowska, <i>Romantyzm</i>. Warszawa 1997 (lub wyd. nast.), seria „Wielka Historia Literatury Polskiej”. 2. Dorota Siwicka, <i>Romantyzm 1822-1863</i>. Warszawa 1995 (lub wyd. nast.), seria „Mała Historia Literatury Polskiej”. 3. <i>Słownik literatury polskiej XIX wieku</i>, red. Józef Bachórz, Alina Kowalczykova, wyd. 2, Wrocław 1997 (hasła autorskie: ballada, dramat, dygresyjny poemat, epopeja, ironia romantyczna, liryka romantyczna, powieść, powieść poetycka; Biblia, dziecko, mesjanizm, prometeizm). 4. Maria Janion, Maria Żmigrodzka, <i>Romantyzm i historia</i>, Gdańsk 2001; 5. Beata Walęciuk-Dejneka, <i>Literackie przestępczynie. Obrazy kobiecych demonów w wybranych utworach polskich. Szkice</i>, Siedlce 2019.	
Literatura dodatkowa:	
1. Alina Kowalczykova, <i>Pejzaż romantyczny</i>, Kraków 1982; 2. Marta Piwińska, <i>Miłość romantyczna</i>, Kraków 1984; 3. Marta Piwińska, <i>Złe wychowanie. Fragmenty romantycznej biografii</i>, Warszawa 1981; 4. Wiesław Rzońca, <i>Norwid a romantyzm polski</i>, Warszawa 2005; 5. Bogusław Dopart, <i>Polski romantyzm i wiek XIX: zarysy, rekonesanse</i>, Kraków 2013; 6. Beata Walęciuk-Dejneka, <i>Inny obraz feminy. Szkice folklorystyczno-literackie</i>, Siedlce 2012 7. Beata Walęciuk-Dejneka, <i>Ludowy obraz kobiety – perspektywa inności. Folklor i literatura</i>, Siedlce 2014; 8. <i>(Bez)kres romantyzmu: nowoczesność w romantyzmie - romantyzm w nowoczesności</i>, red. Karolina Papiorkowska-Dymet i Joanna Stożek, Kraków 2018; 9. Jarosław Ławski, <i>Marie romantyków: metafizyczne wizje kobiecości: Mickiewicz - Malczewski – Krasiński</i>, Białystok 2003.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład problemowy z elementami wykładu konwersatoryjnego, wspomagany technikami multimedialnymi (prezentacja, filmy, nagrania).	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03, W_04	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas egzaminu, który weryfikuje stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury (test wyboru).
U_01, U_02,	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez przygotowanie się studenta do

U_03, U_04	odpowiedzi na pytania (niektóre) o charakterze problemowym, pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.
K_01, K_02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane podczas obserwacji wypowiedzi i zachowań studenta, w których zauważalne będzie połączenie metod formalnych i nieformalnych, takich jak: obserwacja, rozmowa, samoocena, określenie własnych zainteresowań studenta.

Forma i warunki zaliczenia:

Egzamin pisemny w formie testu. Poprawa egzaminu w sesji egzaminacyjnej przewidziana w regulaminie studiów. Ocena z egzaminu pisemnego:

91 – 100% – bardzo dobra,

81 – 90% – dobra plus,

71 – 80% – dobra,

61 – 70% – dostateczna plus,

51 – 60% – dostateczna,

50 – 0% – niedostateczna.

Ocena końcowa z przedmiotu stanowi ocenę średnią uzyskaną z zaliczenia ćwiczeń i z egzaminu.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu z wykładu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Przygotowanie do egzaminu	1 godzina
Studiowanie literatury przedmiotu	18 godzin
Przygotowanie do egzaminu	15 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: romantyzm 2
Nazwa w języku angielskim:	History of Polish Literature: romanticism 2	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni; dr hab. Sławomir Sobieraj, prof. uczelni
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie wiedzy z zakresu historii polskiej literatury romantycznej, w kontekście kultury i życia literackiego tej epoki, także w odniesieniu do europejskiej literatury romantycznej. 2. Gotowość do problemowego podejścia i rozumienia procesu historycznoliterackiego i jego cywilizacyjnych uwarunkowań w świetle epoki romantycznej. 3. Nabycie umiejętności przeprowadzania analizy i interpretacji utworu romantycznego z zastosowaniem wybranych metod literaturoznawczych oraz z uwzględnieniem kontekstu językowego, społecznego i kulturowego. 4. Nabycie umiejętności w przygotowywaniu wystąpień ustnych i pisemnych, wykorzystujących różne kanały i techniki, na temat historii literatury romantycznej. 5. Nabycie gotowości do jasnego i precyzyjnego określania priorytetów służących realizacji

		określonych zadań badawczych, szczególnie w odniesieniu do literatury romantycznej.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	problemy historii literatury romantycznej, kontekstów kulturowych tej epoki, życia literackiego w romantyzmie oraz ówczesnych zjawisk literackich;	K_W07
W_02	wybrane zagadnienia literatury polskiej i powszechnej romantyzmu w odniesieniu do ówczesnych przemian kulturowo-cywilizacyjnych w Europie i na świecie;	K_W08
W_03	metody analizy i interpretacji tekstu romantycznego w aspekcie literaturoznawczym;	K_W09
W_04	problemy romantycznego procesu historycznoliterackiego i jego cywilizacyjnych uwarunkowań oraz kwestie powiązań ówczesnej wiedzy literaturoznawczej z kulturą w epoce romantyzmu;	K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	przeprowadzić analizę tekstu / utworu romantycznego z zastosowaniem wybranych metod literaturoznawczych, uwzględniając przy tym kontekst językowy, społeczny i kulturowy;	K_U03
U_02	brać udział w dyskusji – prezentować i oceniać różne opinie oraz stanowiska w zakresie tematycznym, dotyczącym literaturoznawstwa polskiego, np. w odniesieniu do epoki romantyzmu;	K_U05
U_03	przygotować wystąpienia ustne i pisemne, wykorzystując różne kanały i techniki, na temat historii literatury romantycznej i ówczesnego życia literackiego na poziomie umożliwiającym zdanie egzaminu dyplomowego;	K_U06
U_04	dokonywać interpretacji literaturoznawczej tekstu / utworu romantycznego;	K_U07
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	jasnego i precyzyjnego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań badawczych, szczególnie w odniesieniu do literatury romantycznej;	K_K01

K_02	uwrażliwiania innych na estetyczną stronę twórczości, zwłaszcza dzieła literackiego i jego adaptacji;	K_K03
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
4. Wiedza z zakresu historii literatury polskiej: literatura dawna (średniowiecze, renesans, barok oraz oświecenie). 5. Wiedza z zakresu starożytności i Biblii: antyk w literaturze, Biblia a literatura. 6. Podstawowe wiadomości z zakresu historii i kultury Polski w XIX wieku oraz kultury ludowej (folkloru) nabyte w szkole ponadpodstawowej. 7. Umiejętności analityczno-interpretacyjne: stawianie tez badawczych, opiniowanie, wyrażanie własnych sądów, także krytycznych, odpowiednie definiowanie – nabyte podczas zajęć z literatury dawnej (średniowiecze, renesans, barok oraz oświecenie) oraz wstępu do literaturoznawstwa.		
Treści modułu kształcenia:		
1-2 Ludowe korzenie poezji romantycznej. <i>Ballady i romanse</i> Adama Mickiewicza: analiza i interpretacja wybranych utworów 3-4 <i>Dziady</i> cz. IV Adama Mickiewicza jako dramat romantyczny; wczesnoromantyczny bohater egzystencji, nowe ujęcie bohatera romantycznego – omówienie dramatu 5-6 <i>Dziady</i> cz. IV Adama Mickiewicza - choroba wieku, obraz szaleńca romantycznego, rola książek zbójcekich (Nowa Heloiza J.J. Rousseau, Cierpienia młodego Wertera J.W. Goethego, Swedenborg). 7-8 <i>Dziady</i> cz. III Adama Mickiewicza – profetyzm, prometeizm, winkerliedyzm, mesjanizm: charakterystyka pojęć w odniesieniu do utworu 9-10 <i>Wielka Improwizacja</i>: analiza i interpretacja monologu Konrada 11-12 Twórczość poetycka Juliusza Słowackiego: charakterystyka ogólna 13-14 Twórczość Juliusz Słowackiego: analiza i interpretacja wybranych utworów 15-16 <i>Balladyna</i> Juliusza Słowackiego jako baśń / dramat romantyczny: dwa porządki: realny i pozarealny, ironia romantyczna, Słowacki i Szekspir 17-18 Prawo w <i>Balladynie</i>: problem winy i kary, ludowa sprawiedliwość; trzy porządki prawne: prawo ludzkie, prawo przyrody, prawo moralne, <i>Balladyna</i> na drodze do władzy i korony – charakterystyka postawy bohaterki 19-20 <i>Nieboska komedia</i> Zygmunta Krasińskiego jako romantyczny dramat metafizyczny: przenikanie się dwóch planów - rzeczywistości ziemskiej i sakralnej; rola dziecka romantycznego na przykładzie Orcia, obłąkana, wariatka, szalona – matka Orcia; rola Dziewicy 21-22 <i>Nieboska komedia</i> Zygmunta Krasińskiego – historia i polityka; życie prywatne i służba publiczna (rewolucja) głównego bohatera; starcie się dwóch obozów: demokratycznego i arystokratycznego; 23-24 Poezja Cypriana Norwida: analiza i interpretacja wybranych utworów; poeta i myśliciel		

25-26 Poezja Cypriana Norwida: analiza i interpretacja wybranych utworów: Norwidowska triada: prawda, dobro, piękno,

27-28 *Poganka* Narcyzy Żmichowskiej jako powieść o emancypacji;

29-30 Zajęcia podsumowujące, zaliczenie na ocenę;

Literatura podstawowa:

Teksty źródłowe:

1. Adam Mickiewicz, *Dzieła*. Wydanie Rocznicowe 1798-1998, red.: Zbigniew Jerzy Nowak i in. T.1-17, Warszawa 1993-2005;

T.1: *Wiersze*, oprac. Czesław Zgorzelski - Oda do Młodości, Pieśń filaretów, Ballady i romanse, Sonety krymskie, Do matki Polki, Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika, Nocleg, Arcymistrz, Rozmowa wieczorna, Mędrcy, Rozum i wiara, Ucieczka, liryki lozańskie (Snuć miłość... , Nad wodą wielką i czystą... , Gdy tu mój trup..., Polały się łzy me czyste, rześiste...), Zdania i uwagi;

T.3: *Dramaty*, oprac. Zofia Stefanowska (Dziady – cz. II, IV, III);

2. Juliusz Słowacki, T.1: *Liryki i inne wiersze*, oprac. Julian Krzyżanowski, Kazimierz Wyka lub w edycji: *Wiersze. Nowe wydanie krytyczne*. Oprac. Jacek Brzozowski, Zbigniew Przychodniak, Poznań 2005;

T.6: *Dramaty*, oprac. Eugeniusz Sawrymowicz (*Kordian*, *Balladyna*);

3. Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska komedia*, oprac. Maria Grabowska, Maria Janion, Wrocław 1974, BN I-24.

4. Cyprian Norwid, *Vade-mecum*, oprac. Józef Fert. Wyd. 2 zm, Wrocław 1999, BN I-271

5. Narcyza Żmichowska, *Poganka*, Wrocław 2013, wyd. BN-121.

Opracowania:

1. Dominika Gruntkowska, *Czarny romantyzm i sacrum: przypadek literatury krajowej: interpretacje*, Białystok 2022

2. Maria Janion, *Niesamowita Słowiańszczyzna. Fantazmaty literatury*, Kraków 2006.

3. Beata Walęciuk-Dejneka, *Literackie wzorce kobiet na przykładzie wybranych utworów z przełomu XVIII i XIX wieku*, [w:] *Drogi kobiet do polityki (na przestrzeni XVIII-XXI wieku)*, red. Teresa Kulak, Małgorzata Dajnowicz, Wrocław 2016.

4. Beata Walęciuk-Dejneka, *Portret Bibianny Moraczewskiej – literatki nieznanej*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobiety” 2018, nr 2, Białystok 2018.

Literatura dodatkowa:

Dodatkowe teksty źródłowe:

1. Józef Ignacy Kraszewski, *Stara baśń*, oprac. Wincenty Danek. Wyd. 8, Warszawa 1962.

2. *Walka romantyków z klasykami*, oprac. Stefan Kawyn, Wrocław 1960, BN I-183 (Kazimierz Brodziński: O klasyczności i romantyczności tudzież o duchu poezji polskiej; Jan Śniadecki: O pismach klasycznych i romantycznych; Adam Mickiewicz, O poezji romantycznej lub: Polska krytyka literacka (1800-1918). Materiały. T.1, red.: Julian Krzyżanowski, Zdzisław Libera, Ewa Warzenica. Warszawa 1959.

3. *Antologia romantycznej poezji krajowej 1831-1863*, oprac. Maria Grabowska, Maria Janion, Warszawa 1958.
4. Seweryn Goszczyński, *Zamek kaniowski*, oprac. Halina Krukowska, Białystok 1994 (lub wyd. nast.), seria „Czarny Romantyzm”.
5. Antoni Malczewski, *Maria. Powieść ukraińska*, oprac. Halina Krukowska, Jarosław Ławski, Białystok 1995 (lub wyd. nast.), seria „Czarny Romantyzm”.

Opracowania:

1. Beata Walęciuk-Dejneka, *Tożsamość i transgresja – bohaterka w stylu męskim. Wokół „Szalonej” Józefa Ignacego Kraszewskiego*, [w:] *Tożsamość kobiet w Polsce. Interpretacje*, t.1, Od czasów najdawniejszych do XIX wieku, red. Iwona Maciejewska, Olsztyn 2016.
2. Beata Walęciuk-Dejneka, *Samodzielna, odważna, nowoczesna: historia Marii Morzyckiej-Obuchowskiej w świetle wybranych fragmentów jej „Pamiętników”*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobiety” 2017, nr 2, Białystok 2017.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia prowadzone są jako zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, analiza i interpretacja tekstów literackich, analiza literatury przedmiotu oraz dyskusja. Wykorzystywane są na zajęciach formy multimedialne, niekiedy cyfrowe (np. korzystanie z biblioteki cyfrowej);

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03, W_04	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie dyskusji oraz ustnych odpowiedzi udzielonych na pytania zadawane podczas zajęć, sprawdzające stopień opanowania przez studentów materiału ćwiczeniowego (wykładowego) oraz wskazanych pozycji literatury, a także w pracy pisemnej zaliczeniowej, na wybrany temat;
U_01, U_02, U_03, U_04	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez ocenę przygotowania się studenta do zajęć, dyskusji, w aspekcie omawianej problematyki, obserwacja zachowań, pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, a także poprzez ocenę nabytych umiejętności w przeprowadzaniu analizy i interpretacji tekstu źródłowego.
K_01, K_02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywanie zadań indywidualnych i zespołowych, obserwację aktywności studenta w prowadzonych w trakcie zajęć dyskusjach, obserwacja sposobu prezentowania wyników zadań.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie indywidualnej pisemnej pracy zaliczeniowej:

Kryteria oceny pracy zaliczeniowej:

1. poprawność merytoryczna i zgodność z tematem – maksymalnie 6 punktów
2. umiejętność problematyzowania i samodzielność (własne wnioski i sądy) – maksymalnie 5 punktów

3.umiejętności analityczno-interpretacyjne – maksymalnie 3 punkty

4.umiejętność i trafność wykorzystania i doboru literatury podmiotowej (źródłowej) i przedmiotowej – maksymalnie 2 punkty

5.poprawność językowo-stylistyczna – maksymalnie 2 punkty

6.elementy formalne pracy (struktura, w tym sposób sporządzania bibliografii i przypisów) – maksymalnie 2 punkty

Ocena pracy:

20 – 19 punktów – ocena bardzo dobra,

18 - 17 punktów – ocena dobra plus,

16 – 15 punktów – ocena dobra,

14 – 13 punktów – ocena dostateczna plus,

12 – 10 – ocena dostateczna,

poniżej 10 punktów – ocena niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie do ćwiczeń	10 godzin
Udział w konsultacjach	3 godziny
Napisanie / przygotowanie pracy zaliczeniowej	12 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Kompozycja dzieła literackiego	
Nazwa w języku angielskim:		Composition of literary text	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Roman Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Roman Bobryk, dr Walentyna Krupoves, dr Piotr Prachnio	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest nabycie przez studentów wiedzy na temat najważniejszych elementów kompozycji dzieła literackiego (poczynając od instancji podawczych, poprzez formy podawcze, po elementy konstrukcyjne świata przedstawionego) oraz umiejętności posługiwania się aparatem pojęciowym z tego zakresu w opisie tekstu literackiego, a także kompetencji do dalszego doskonalenia swoich umiejętności w zakresie badań literaturoznawczych.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	Student zna terminologię związaną z zagadnieniami konstrukcji dzieła literackiego, w tym tę dotyczącą instancji tekstotwórczych (podmiot literacki) i kwestii komunikacji literackiej		K_W01, K_W03
W_02	zna problematykę związaną z zagadnieniami czasowości w dziele literackim i specyfikę relacji czasowych właściwą poszczególnym		K_W03

	rodzajom literackim	
W_03	zna i odróżnia elementy konstrukcyjne układu zdarzeniowego w dziele literackim	K_W03, K_W07
W_04	zna podstawowe sposoby kształtowania wypowiedzi podmiotu literackiego i bohaterów literackich	K_W03, K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Posiada umiejętność posługiwania się aparatem pojęciowym z zakresu literaturoznawstwa, także na potrzeby własnych działań badawczych	K_U02, K_U03
U_02	Potrafi scharakteryzować poszczególne elementy budowy utworu literackiego	K_U02, K_U03
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student jest gotów do dalszego świadomego podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności oraz doskonalenia umiejętności	K_K04

Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Wiedza na temat budowy dzieła literackiego w zakresie szkoły ponadpodstawowej.	
Treści modułu kształcenia:	
1. Komunikacyjna koncepcja literatury. Problematyka nadawcy i odbiorcy w utworze literackim (Aleksandra Okopień-Sławińska, Wolf Schmid). Hierarchia instancji nadawczych i odbiorczych według Aleksandry Okopień-Sławińskiej. 2. Kategoria podmiotu literackiego w liryce. Podmiot liryczny. Typologia liryki ze względu na rodzaj podmiotu literackiego. 3. Kategoria podmiotu literackiego w epice. Narracja i narrator. Rodzaje narracji i typologia narratora - wybrane koncepcje. Podmiot sylleptyczny. 4. Kategoria podmiotu literackiego w dramacie – przegląd stanowisk badawczych. Trzy teorie dramatu i ich odniesienie do kategorii podmiotu literackiego. 5. Czas i sposoby jego przedstawiania w utworach literackich. Płaszczyzny czasowe w dziele literackim (czas zdarzeń, czas narracji, czas przedstawionej sytuacji odbioru). 6. Czas i sposoby jego przedstawiania w utworach literackich. Sposoby istnienia/przedstawiania czasu w utworze literackim (różne typy konstrukcji czasu w utworze literackim; różne typy sposobów pomiaru czasu/typy kalendarzy i ich funkcje w utworze. Czas gramatyczny a literatura. Literackie wizje czasu i historii (wybrane przykłady). 7. Problematyka przestrzeni artystycznej. Kategoria przestrzeni w literaturze i sztuce. Lokusy. Kulturowe opozycje przestrzenne «góra – dół» i «prawo – lewo» i ich artystyczne realizacje. 8. Problematyka przestrzeni artystycznej. Przestrzeń otwarta i zamknięta i ich literackie konceptualizacje (na wybranych przykładach). Kategoria „granicy”, miejsca „graniczne” i ich	

(potencjalna) literacka symbolika. 9. Postać literacka. Struktura i typy. Sposób istnienia postaci w dziele literackim. Kryteria rozróżniania i typologia bohaterów literackich. Charakter – osobowość – typ – typowość bohatera. Elementy określające bohatera i ich znaczący charakter w utworze literackim 10. Fabuła i jej elementy składowe. Fabuła i akcja. Czas akcji a czas fabuły. Elementy struktury fabularnej utworu literackiego (epizod, wątek, motyw, fabuła – kłopoty terminologiczne). Typy fabuły (proste/jednowątkowe i złożone/wielowątkowe). 11. Fabuła w dziele literackim. Klasyczny schemat układu zdarzeń (przebiegu akcji) w tragedii i noweli (ekspozycja → zawiązanie akcji → rozwinięcie → punkt kulminacyjny → perypetia → epilog/rozwiązanie akcji). Relacje czasowe w tekście fabularnym (epickim i dramatycznym) i lirycznym (układ zdarzeń w czasie: chronologiczny, achronologiczny, inwersja czasowa, retrospekcja i antycypacja). 12. Formy wypowiedzi w dziele literackim: monolog i dialog. Sposoby wypowiedzi postaci w utworze (dialog, monolog i ich typologia). Sposoby łączenia wypowiedzi postaci z wypowiedzią narratora (mowa niezależna, mowa pozornie zależna, mowa zależna). 13. Formy wypowiedzi w dziele literackim: opowiadanie i opis. Formy wypowiedzi podmiotu literackiego w poszczególnych rodzajach literackich (opis, opowiadanie, monolog liryczny). Rodzaje opisu (opis osób, tła, zdarzeń, sytuacji / opis zewnętrzny, opis psychologiczny). Rodzaje opowiadania (opowiadanie właściwe, unaoczniające, informacyjne) 14. Formy kompozycji dzieła literackiego (kompozycja otwarta, zamknięta, łańcuskowa, pierścieniowa, szkatułkowa)
Literatura podstawowa:
1. Bożena Chrzastowska, Seweryna Wysłouch, <i>Poetyka stosowana</i>, Warszawa 1978. (i wydania następne) 2. Adam Kulawik, <i>Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego</i>, Kraków 1997. 3. Henryk Markiewicz, <i>Wymiary dzieła literackiego</i>, Wrocław 1984. (i wydania następne). 4. Dorota Korwin-Piotrowska, <i>Poetyka - przewodnik po świecie tekstów</i>, Kraków 2011.
Literatura dodatkowa:
1. Roman Bobryk, <i>Poetyka przestrzeni „Lalki”</i>, w: „(Nie)zwykły zamazywacz papieru”. <i>W 100. rocznicę śmierci Bolesława Prusa (1847-1912)</i>, red. Małgorzata Burt, Marzena Kryszczuk, Violetta Machnicka, Siedlce 2014, s. 91-105. 2. Michał Głowiński, <i>Przestrzenne tematy i wariacja</i>, w: tegoż, <i>Dzieło wobec odbiorcy. Szkice z komunikacji literackiej</i>, Warszawa 1998. 3. <i>Kompozycja i genologia. Ćwiczenia z poetyki</i>, red. Agnieszka Gajewska, Poznań 2009. 4. <i>Narratologia</i>, red. Michał Głowiński, Gdańsk 2004. 5. Aleksandra Okopień-Sławińska, <i>Relacje osobowe w literackiej komunikacji</i>, w: tejże, <i>Semantyka wypowiedzi poetyckiej (Preliminaria)</i>, Kraków 1998.
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:
Pogadanka z elementami wykładu, pokaz multimedialny, ćwiczenia z tekstem, dyskusja.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03, W_04	Efekty sprawdzające wiedzę będą weryfikowane na bieżąco w trakcie zajęć – na podstawie pytań dotyczących przeczytanej literatury przedmiotu i udziału w dyskusjach, na podstawie kolokwium pisemnego w trakcie semestru oraz pracy pisemnej o charakterze analitycznym.
U_01, U_02	Umiejętności sprawdzone zostaną na podstawie pracy pisemnej o charakterze analitycznym.
K_01	Weryfikacja kompetencji społecznych odbywać się będzie na bieżąco podczas dyskusji w trakcie zajęć.
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium pisemnego (w trakcie semestru) (40 % oceny) i z pracy pisemnej przygotowanej na zakończenie semestru (60 % oceny) oraz aktywny udział w zajęciach (min. 5 razy). Ocena z kolokwium: 91 – 100% – bardzo dobra, 81 – 90% – dobra plus, 71 – 80% – dobra, 61 – 70% – dostateczna plus, 51 – 60% – dostateczna, 50 – 0% – niedostateczna.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie do zajęć	24 godzin
Przygotowanie do kolokwium	7 godzin
Przygotowanie pracy pisemnej	12 godzin
Udział w konsultacjach	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Słownotwórstwo współczesnego języka polskiego1	
Nazwa w języku angielskim:		Word Formation of Contemporary Polish	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):			pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Jarosław Karzarnowicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Jarosław Karzarnowicz ; dr Agnieszka Kijak-Mantas, dr hab. Beata Żywicka, prof. dr hab. Aleksander Kiklewicz	
Założenia i cele przedmiotu:		Kształcenie umiejętności w zakresie gramatyki języka polskiego – słownotwórstwa i morfemiki; rozwinięcie umiejętności integrowania wiedzy teoretycznej o języku z jej praktycznym użyciem; zdobycie wiedzy o podstawowych współczesnych metodologiach badań derywatologicznych.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	Student zna nazwy formanty, ich funkcje oraz typy derywatów, definiuje najważniejsze pojęcia z zakresu słownotwórstwa		K_W03, K_W12
W_02	Student rozróżnia słownotwórstwo jako dział morfologii i podsystem systemu morfologicznego, wymienia metody badawcze współczesnego słownotwórstwa, odróżniając pochodność diachroniczną i synchroniczną		K_W04, K_W06, K_W09
W_03	Student ma wiedzę z zakresu poprawności słownotwórczej		K_W04,

		K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student rozpoznaje zjawiska słowotwórcze, odnajduje i nazywa derywaty, w nich formanty, dzieli słowotwórczo formacje, wykorzystuje parafrazę słowotwórczą	K_U07, K_U11
U_02	Student znajduje przykłady poznanych zjawisk w tekstach	K_U07
U_03	Student posiada elementarne umiejętności badawcze, aby wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu słowotwórstwa we współczesnym języku polskim	K_U07, K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student docenia możliwości słowotwórstwa jako możliwość bogacenia słownictwa	K_K04, K_K05
Forma i typy zajęć:		Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu przedmiotów gramatycznych prowadzonych w poprzedzających semestrach		
Treści modułu kształcenia:		
Słowotwórstwo jako dział morfologii i podsystem systemu morfologicznego. Pojęcie wyrazu: leksem a wyraz tekstowy. Klasyfikacja leksemów: części mowy. Leksemy niepodzielne i podzielne słowotwórczo. Budowa słowotwórcza wyrazów tekstowych. Pochodność synchroniczna a diachroniczna. Rodzaje derywatów i derywacji. Typy i funkcje formantów. Kategorie i typy słowotwórcze. produktywność formantów.		
Literatura podstawowa:		
- Grzegorzczkowska R., R. Laskowski, H. Wróbel (red.), <i>Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia</i> (rozdz. Słowotwórstwo). PWN, Warszawa 1999. - Grzegorzczkowska R., <i>Zarys słowotwórstwa polskiego</i>, wyd. 3. 1979, PWN, Warszawa 1972. - Nagórko A., <i>Zarys gramatyki polskiej</i> (rozdz. Słowotwórstwo), PWN, Warszawa 2002. - Strutyński J., <i>Morfologia</i> [w] <i>Gramatyka polska</i>, Wydaw. Tomasz Strutyński, 1996.		
Literatura dodatkowa:		
Grzegorzczkowska R., Puzynina J., <i>Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki</i>		

sufiksalne rodzime, PWN, Warszawa 1979.

2. Koriakowcewa E. *Słowotwórcze zasoby nowych stylów funkcjonalnych w językach słowiańskich*. [In:] LingVaria (Półrocznik Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego), 2014, nr 1 (17), s. 9-34.
3. Waszakowa K., *Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki z formantami paradygmatycznymi*, Wyd. UW, Warszawa 1993.
4. Waszakowa K., *Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki sufiksalne obce*, Wyd. UW, Warszawa 1994.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład z prezentacją multimedialną

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu kierunkowego	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W01, W02, W03,	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania podczas egzaminu sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego z zakresu słowotwórstwa oraz wybranych pozycji z literatury.
U01, U02, U03,	Efekty z umiejętności będą sprawdzane podczas wspólnej pracy grupowej przy rozwiązywaniu problemów omawianych podczas zajęć
K01	Efekty z kompetencji społecznych będą sprawdzane na podstawie obecności i zaangażowania studenta podczas zajęć oraz podczas dyskusji.

Forma i warunki zaliczenia:

Egzamin z wykładów

Przedział punktacji i oceny:

0-50 - ocena 2,0

51-60 - ocena 3,0

61-70 - ocena 3,5

71-80 - ocena 4,0

81-90 - ocena 4,5

91-100 - ocena 5,0

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Konsultacje i udział w egzaminie	3 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	7 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego 2
Nazwa w języku angielskim:		Word Formation of Contemporary Polish 2
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:		trzeci
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Jarosław Karzarnowicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Jarosław Karzarnowicz ; dr Agnieszka Kijak-Mantas, dr hab. Beata Żywicka, prof. dr hab. Aleksander Kiklewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Kształcenie umiejętności w zakresie gramatyki języka polskiego – słowotwórstwa i morfemiki; rozwinięcie umiejętności integrowania wiedzy teoretycznej o języku z jej praktycznym użyciem; zdobycie wiedzy o podstawowych współczesnych metodologiach badań derywatologicznych.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	Student ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę na temat słowotwórstwa polskiego, a także terminologii i potrafi ją wykorzystać do rozwiązywania zadań	K_W03,K_W04, K_W05
W_02	Student zna i rozumie wzajemne powiązania morfologii z innymi działami językoznawstwa	K_W04,K_W11, K_W12
W_03	Student zna i rozumie mechanizmy tworzenia słów w języku polskim oraz podstawowe metody analizy słownictwa pod kątem jego struktury	K_W03, K_W04
Symbol	UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu

efektu	Student potrafi:	kierunkow ego
U_01	Student umie formułować wnioski i uzasadniać tezy dotyczące słowotwórstwa	K_U07, K_U08
U_02	Student potrafi określić strukturę morfologiczną wyrazu, odróżnić wyraz derywowany od wyrazu złożonego (niederywowanego)	K_U07, K_U11
U_03	Student potrafi wskazać i opisać procesy słowotwórcze zachodzące w różnych częściach mowy	K_U07
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkow ego
K_01	Student ma świadomość potrzeby i doskonalenia zdobytej wiedzy, szczególnie z zakresu słowotwórstwa polskiego	K_K04, K_K06
K_02	Student stara się zachowywać polskie dziedzictwo językowe; propaguje wzorce słowotwórczej poprawności językowej zgodne z obowiązującymi normami.	K_K06, K_K05
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu przedmiotów gramatycznych prowadzonych w poprzedzających semestrach		
Treści modułu kształcenia:		
1. Podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa: wyraz motywowany i pochodny, derywat, derywacja, podstawa słowotwórcza, formant. 2. Kategorie słowotwórcze. 3. Słowotwórstwo rzeczownika. 4. Słowotwórstwo przymiotnika. 5. Słowotwórstwo czasownika. 6. Wyrazy złożone, ich budowa i klasyfikacja. 7. Neologizmy słowotwórcze.		
Literatura podstawowa:		
1. Grzegorzczkowska R., R. Laskowski, H. Wróbel (red.), <i>Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia</i> (rozdz. <i>Słowotwórstwo</i>). PWN, Warszawa 1999. 2. Grzegorzczkowska R., <i>Zarys słowotwórstwa polskiego</i>, wyd. 3. 1979, PWN, Warszawa 1972. 3. Nagórko A., <i>Zarys gramatyki polskiej</i> (rozdz. <i>Słowotwórstwo</i>), PWN, Warszawa 2002. 4. Strutyński J., <i>Morfologia</i> [w] <i>Gramatyka polska</i>, Wydaw. Tomasz Strutyński, 1996.		
Literatura dodatkowa:		
1. Grzegorzczkowska R., Puzynina J., <i>Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki sufiksalne rodzime</i>, PWN, Warszawa 1979. 2. Koriakowcewa E. <i>Słowotwórcze zasoby nowych stylów funkcjonalnych w językach słowiańskich</i>.		

[In:] LingVaria (Półrocznik Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego), 2014, nr 1 (17), s. 9-34.

3. Waszakowa K., Słownictwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki z formantami paradygmatycznymi, Wyd. UW, Warszawa 1993.
4. Waszakowa K., Słownictwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki sufiksalne obce, Wyd. UW, Warszawa 1994.
5. Dyszak A., Wstęp do słownictwa w ramach gramatyki opisowej języka polskiego na studiach polonistycznych, [w:] ZN WSP w Bydgoszczy. Studia Filologiczne z. 40. Filologia Polska 17, s. 209- 231, Bydgoszcz 1996.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praca z tekstem – wyszukiwanie oraz rozpoznawanie procesów słowotwórczych; karty pracy; ćwiczenia rozwiązywane na tablicy – dokonywanie podziałów jednostek słowotwórczych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy weryfikowane będą na podstawie aktywności na zajęciach, odpowiedzi udzielanych na pytania prowadzącego bądź rozwiązywania poleconych zadań
U_01, U_02, U03	Efekty z umiejętności weryfikowane będą poprzez karty pracy samodzielnie rozwiązywane przez studenta na ćwiczeniach
K_01, K_02	Efekty z kompetencji społecznych weryfikowane będą podczas zaliczenia końcowego, podczas którego student będzie musiał wykazać się dojrzałą samodzielną pracą, umiejętnością rozpoznawania i rozwiązywania problemów językoznawczych

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną

Przedział punktacji i oceny:

0-50 - ocena 2,0

51-60 - ocena 3,0

61-70 - ocena 3,5

71-80 - ocena 4,0

81-90 - ocena 4,5

91-100 - ocena 5,0

Wyższą ocenę będzie można uzyskać dzięki dodatkowym ocenom z aktywności na zajęciach i rozwiązywaniu kart prac.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Konsultacje	2 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	49 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	9 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Redakcja tekstu naukowego i literackiego
Nazwa w języku angielskim:	Editing of scientific and literary texts	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Andrzej Borkowski
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Andrzej Borkowski, dr Marcin Pliszka
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest przybliżenie studentom zasad redagowania tekstu literackiego i naukowego.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	pojęcia z zakresu edytorstwa publikacji użytkowych i publicystycznych, a także polską tradycję edytorską oraz problematykę współczesną w zakresie kreacji i edycji tekstu w sieci;	K_W02, K_W10
S_W02	zagadnienia teoretyczne pisania i redakcji merytorycznej tekstu;	K_W02, K_W04
S_W03	proces poligraficzny i reguły komputerowej redakcji tekstu; zasady oraz cechy edytorstwa elektronicznego i internetowego;	K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	wykorzystywać sprawności pisarskie i edytorskie (merytoryczne, techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami	K_U05, K_U11, K_U13

	informacyjnymi i wydawniczymi;	
S_U02	dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować tekst w sieci;	K_U05
S_U03	wykorzystywać zdobytą wiedzę do samodzielnego projektowania edycji.	K_U05, K_U09, K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	podnoszenia własnych kompetencji zawodowych.	K_K04
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Student potrafi posługiwać się wybranymi edytorami tekstu oraz ma wiedzę z zakresu terminów filologicznych.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Współczesne zasady pisowni (wielkie i małe litery, pisownia łączna i rozdzielna). 2. Dzielenie wyrazów i użycie łącznika. 3. Pisownia skrótów i skrótowców. 4. Pisownia nazw własnych. 5. Z zagadnień transliteracji i transkrypcji. 6. Problemy interpunkcji. 7. Parametry typograficzne (pismo i tekst). 8. Rodzaje pisma oraz wyróżnienia w tekście. 9. Znaki specjalne w tekstach naukowych. 10. Opracowanie edytorsko-typograficzne tekstu literackiego i naukowego. 11. Opracowanie części składowych publikacji literackich. 12. Opracowanie części składowych publikacji naukowych. 13. Streszczenia, tabele, wykresy. 14. Przypisy, bibliografia, indeksy. 15. Znaki korektorskie.		
Literatura podstawowa:		
1. <i>Polszczyzna na co dzień</i>, red. M. Bańko, Warszawa 2022 (lub wydania inne). 2. A. Wolański, <i>Edycja tekstów. Praktyczny poradnik</i>, Warszawa 2008.		
Literatura dodatkowa:		
1. J. Maćkiewicz, <i>Jak dobrze pisać. Od myśli do tekstu</i>, Warszawa 2010. 2. J. Billingham, <i>Redagowanie tekstów</i>, Warszawa 2013.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Analiza tekstu, dyskusja, metoda projektu, praca z edytorami tekstu.		

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane podczas kolokwium pisemnego, obejmującego zagadnienia omawiane podczas zajęć i literaturę przedmiotu
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane na podstawie pracy redakcyjnej, podczas której studenci będą musieli przygotować i omówić tekst literacki i naukowy
S_K01	Efekty z kompetencji społecznych weryfikowane będą podczas zaliczenia końcowego, podczas którego student będzie musiał wykazać się dojrzałą samodzielną pracą oraz podczas zaangażowania i obecności podczas zajęć
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Wiedza sprawdzana jest na pisemnym kolokwium, które obejmuje zagadnienia i literaturę z sylabusu, natomiast umiejętności oraz kompetencje społeczne są weryfikowane na podstawie pracy redakcyjnej nad tekstem literackim i naukowym. Punktacja: 51% - 60%: 3; 61% - 70%: 3,5; 71% - 80%: 4; 81% - 90%: 4,5; powyżej 91%: 5	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie do ćwiczeń	28 godzin
Przygotowanie do zaliczenia	15 godzin
Konsultacje	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Warsztat kreatywnego pisania 1	
Nazwa w języku angielskim:		Creative writing 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	4		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Barbara Bandzarewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Barbara Bandzarewicz, dr hab. Barbara Stelingowska	
Założenia i cele przedmiotu:		Zajęcia rozwijają umiejętności studentów w zakresie tworzenia i redagowania tekstów; wyposażają w narzędzia praktyczne twórczego pisania; rozwijają wyobraźnię, myślenie kreatywne, innowacyjne i krytyczne; dostarczają wiedzy o technikach pisania oraz o funkcjonowaniu współczesnego rynku.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	Student zna i rozumie zasady szeroko pojętego twórczego pisania, dziennikarstwa oraz edytorstwa, w tym pracy redakcyjnej i wydawniczej w czasopiśmie, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych.		K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W10, K_W11
S_W02	Student zna i rozumie zagadnienia teoretyczne związane z pisanem oraz redakcją merytoryczną tekstu, a także ich zastosowanie w praktyce. Posiada wiedzę na temat procesów		K_W02, K_W04

	twórczych, struktury i stylu, co pozwala mu świadomie kształtować treści w ramach kreatywnego pisania.	
S_W03	Student zna i rozumie mechanizmy perswazji językowej, dialogu i debat, a także ich rolę w procesie komunikacji. Posiada świadomość językową, która pozwala mu skutecznie wykorzystywać te techniki w kreatywnym pisaniu, dostosowując styl i argumentację do odbiorcy oraz celu wypowiedzi.	K_W02, K_W04
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	Student potrafi wykorzystywać swoje umiejętności pisarskie i edytorskie – zarówno merytoryczne, techniczne, jak i organizacyjne – w kontekście nowych technologii informacyjnych i wydawniczych. Potrafi je zastosować w procesie kreatywnego pisania, tworząc i edytując treści zgodnie z wymaganiami współczesnych mediów oraz standardami technologicznymi.	K_U05, K_U11, K_U13
S_U02	Student potrafi tworzyć i redagować różnorodne teksty prasowe, artystyczne i użytkowe, wykorzystując techniki kreatywnego pisania. Umiejętnie dostosowuje styl i formę do charakteru tekstu oraz oczekiwań odbiorcy, łącząc wyobraźnię z precyznością przekazu.	K_U04, K_U05, K_U06
S_U03	Student potrafi dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować treści w sieci, wykorzystując narzędzia cyfrowe do poprawy jakości tekstu. Potrafi łączyć te umiejętności z kreatywnym pisaniem, dostosowując formę i treść do specyfiki mediów internetowych i oczekiwań współczesnych odbiorców.	K_U05
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	Student jest gotów do bycia świadomym i kompetentnym odbiorcą różnorodnych tekstów, potrafiąc analizować je z perspektywy kreatywnego pisania. Rozumie techniki i strategie wykorzystywane w różnych formach literackich, co pozwala mu na głębszą interpretację i ocenę tekstów w kontekście twórczym.	K_K02, K_K03
S_K02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej i prawa autorskiego, rozumiejąc ich znaczenie w kontekście kreatywnego pisania. Działa odpowiedzialnie, szanując prawa twórców i dbając o oryginalność swoich tekstów, zarówno w pracy pisarskiej, jak i redakcyjnej.	K_K01, K_K05
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		

Podstawowa wiedza z zakresu i wiedzy o literaturze – zwłaszcza stylistyki i genologii.

Treści modułu kształcenia:

1. Ćwiczenia:

2. Gatunki prasowe prezentujące – recenzja, sylwetka, życiorys, nekrolog. Typy sylwetki jako gatunku prasowego: sylwetka-wspomnienie, sylwetka-anons, sylwetka jako notatka prasowa i jako wiadomość, sylwetka w formie artykułu publicystycznego, sylwetka jako składnik tekstu informacyjnego, sylwetka w formie wywiadu. Recenzja i sprawozdanie – informacyjność i publicystyczność wypowiedzi. Ćwiczenia w redagowaniu tekstu.
3. Editorial (artykuł wstępny). Parametry różnicowania gatunku. Komentarz jako gatunek wypowiedzi. Specyfika komentarzy w różnych mediach (prasa, radio, telewizja, internet).
4. Reportaż prasowy. Podstawowe cechy gatunku. Reportaż a rzeczywistość.
5. Literackość reportażu. Typologia reportażu ze względu na rodzaj środków przekazu (prasowy, radiowy, telewizyjny, fotoreportaż). Typologia ze względu na kryterium tematyczne – ćwiczenia w redagowaniu tekstu.
6. Felieton jako gatunek wypowiedzi. Wyznaczniki gatunkowe. Ćwiczenia w redagowaniu tekstu.
7. Esej – jego istota i podstawowe wyznaczniki gatunkowe. Odmiany eseistyki (np. popularnonaukowa, literacka, historyczna, filozoficzna, polityczna).
8. Recenzja (warsztaty).
9. Fotoreportaż. Fotografia, filmowa ilustracja wiadomości, film dokumentalny. Publicystyczne wykorzystanie obrazu.
10. Debata i dyskusja (warsztaty).
11. Twórcze pisanie (wena, kreatywność, blokada twórcza, pomysł, metody naukowe np. metoda 6 myślowych kapeluszy, zasady pisania, kim jest odbiorca, styl, cel, narzędzia, trendy, stymulowanie kreatywności, inspiracje) – ćwiczenia w autorskim pisaniu
12. *Storytelling* (opowiadanie historii, cechy, rodzaje, przykłady)
13. Warsztat pisarza (zbudowanie napięcia, zawieszenie akcji, wtajemniczenie, nieoczekiwany zwrot akcji, sceny i sequele, jak ożywić tekst, błędy językowe, techniki tworzenia postaci, dialogi, funkcje mowy) – ćwiczenia wytwórcze.
14. Redakcja i zamieszczenie wybranego tekstu w sieci.

Literatura podstawowa:

1. *Dziennikarstwo i świat mediów. Nowa edycja*, red. Zbigniew Bauer i Edward Chudziński, Kraków 2008 (lub wcześniejsze wyd. 2, Kraków 2000).
2. Grant-Adamson Lesley, *Jak napisać powieść kryminalną*, tłum. Michał Rusinek, Kraków 1999.
3. Filipiak Izabella, *Twórcze pisanie dla młodych panien*, Warszawa 1999.
4. *Jak zostać pisarzem. Pierwszy polski podręcznik dla autorów*, red. Andrzej Zawada, Wrocław 2011
5. Wojtak Maria, *Gatunki prasowe*, Lublin 2004.

Literatura dodatkowa:

1. Bortnowski Stanisław, *Warsztaty dziennikarskie*, Warszawa 2007.
2. Hennessy Brendan, *Dziennikarstwo publicystyczne*, tłum. Agata Sadza, Kraków 2009.
3. *Internetowe gatunki dziennikarskie*, red. Kazimierz Wolny-Zmorzyński, Wojciech Furman, Warszawa 2010.
4. Wolny-Zmorzyński Kazimierz, Andrzej Kaliszewski, Wojciech Furman, *Gatunki dziennikarskie, Teoria, praktyka*, Warszawa 2009

5. 5. <i>Wypowiedź dziennikarska: teoria i praktyka. Skrypt dla studentów dziennikarstwa</i> , red. Barbara Bogołębska i Andrzej Kudra, Łódź 2008.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Heureza w elementami wykładu, wspomagana prezentacją multimedialną; analiza materiału prasowego; praktyczne redagowanie tekstów publicystycznych; praca twórcza.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty w zakresie wiedzy będą monitorowane zarówno poprzez ocenę aktywności twórczej w trakcie zajęć, jak i poprzez analizę bardziej rozbudowanych tekstów, które studenci dostarczają na zajęcia. W kontekście warsztatu kreatywnego pisanie ocena będzie koncentrować się na poziomie przyswojonej wiedzy teoretycznej dotyczącej zasad kompozycji, stylu, narracji oraz technik literackich.
S_U01 S_U02 S_U03	Efekty z zakresu umiejętności będą sprawdzane na bieżąco zarówno podczas zajęć, jak i poprzez analizę tekstów przygotowywanych przez studentów w ramach ćwiczeń. Ocena będzie koncentrować się na rozwijaniu umiejętności praktycznych związanych z procesem twórczym, takich jak konstruowanie spójnych i angażujących narracji, stosowanie różnorodnych technik literackich, rozwijanie indywidualnego stylu oraz umiejętność świadomego redagowania i doskonalenia własnych tekstów.
S_K01 S_K02	Efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych będą monitorowane na bieżąco w trakcie zajęć poprzez obserwację interakcji między studentami, ich zaangażowanie w pracę grupową oraz umiejętność konstruktywnej współpracy. Ocenie podlegać będą takie aspekty jak aktywne słuchanie, otwartość na opinie innych, zdolność do wyrażania własnych myśli w sposób klarowny i uprzejmy, a także umiejętność argumentowania oraz rozwiązywania konfliktów.
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Na warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu składają się: obecność i aktywność na ćwiczeniach oraz pozytywna ocena z wykonanych prac w trakcie trwania semestru. Przygotowanie projektu końcowego: portfolio z tekstami.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	23 godzin
Przygotowanie projektu na zaliczenie	45 godzin

Udział w konsultacjach	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Książki dla dzieci – warsztaty
Nazwa w języku angielskim:		Books for children - workshops
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:		trzeci
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak, dr hab. Andrzej Borkowski, dr Marcin Pliszka, dr Piotr Prachnio
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot ma na celu zapoznanie studentów z rynkiem książki dziecięcej, w tym tematyką i kształtem genologicznym tego rodzaju twórczości, oraz przygotowanie ich do samodzielnego tworzenia takich tekstów w oparciu o wiedzę z zakresu literaturoznawstwa oraz edytorstwa.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	pojęcia z zakresu edytorstwa publikacji użytkowych i publicystycznych, a także polską tradycję edytorską oraz problematykę współczesną w zakresie kreacji i edycji tekstu w sieci;	K_W02, K_W10
S_W02	zasady działalności wydawniczej i rynku książki.	K_W02
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	wykorzystywać sprawności pisarskie i edytorskie (merytoryczne, techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami	K_U05, K_U11, K_U13

	informacyjnymi i wydawniczymi;	
S_U02	wykorzystać teoretyczną wiedzę z zakresu kreatywnego pisania i edytorstwa w praktyce wydawania tekstów literackich i literatury stosowanej oraz prac naukowych;	K_U02, K_U05, K_U08, K_U11
S_U03	tworzyć i redagować różnorodne teksty prasowe, artystyczne i użytkowe;	K_U04, K_U05, K_U06
S_U04	wykorzystywać zdobytą wiedzę do samodzielnego projektowania edycji.	K_U05, K_U09, K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	przestrzegania zasad etyki zawodowej i prawa autorskiego;	K_K01, K_K05
S_K02	podnoszenia własnych kompetencji zawodowych.	K_K04
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu współczesnego rynku książki dziecięcej.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Literatura dla najmłodszych w perspektywie historycznej. 2. Teksty dla dzieci w wieku XX. 3. Współczesny rynek książki dla dzieci: wydawnictwa, targi, nagrody. 4. Współczesna literatura dla dzieci – problematyka, gatunki, tematyka, język i styl. 5. Rola ilustracji w książkach dla dzieci. 6. Nowoczesna książka dziecięca: <i>picturebook</i>, <i>pop-up book</i>, <i>leporello book</i>, książki manipulacyjne, książki zabawki. Pomiędzy formą a treścią. 7. Literatura skandynawska – specyficzna literatura dziecięca. 8. Bohater zwierzęcy w książkach dla dzieci. 9. Baśnie, bajki, podania, legendy, opowiadania: gatunki literackie a rynek książki dla dzieci. 10. Twórcze pisanie bajek i baśni – zjawisko retellingu. 11. Utwory liryczne i dramatyczne. 12. Tworzenie prostych tekstów lirycznych. 13. Kreacja prostych utworów dramatycznych.		

14. Kreacja opowiadań dla najmłodszych.

15. Przygotowanie projektu edytorskiego książki dla dzieci.

Literatura podstawowa:

1. *Ilustratorki, ilustratorzy. Motylki z okładki i smoki bez wąsów* / Barbara Gawryluk; Marginesy, Warszawa 2019.
2. *Książki pierwsze - książki ostatnie?: literatura dla dzieci i młodzieży wobec wyzwań nowoczesności* / Grzegorz Leszczyński; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Warszawa 2012.
3. *Literatura dla dzieci: funkcje, kategorie, gatunki* / Zofia Adamczykowa; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie, Warszawa 2001.
4. *Przestrzeń we współczesnej literaturze dziecięcej: książka ilustrowana, książka typograficzna, książka konwergencyjna. Zarys problematyki* / Maria Długolecka-Pietrzak; *Pejzaż / krajobraz / przestrzeń. Język i tekst*, WN IKRiBL, Siedlce 2018.
5. *Raport o książce dla dzieci i młodzieży* / Michał Zająć; Biblioteka Analiz, Warszawa 2002.
6. *Współczesny rynek książki dla dzieci i młodzieży* / Małgorzata Gwadera; *Literatura dla dzieci i młodzieży (po roku 1980)*, tom 2, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2009.

Literatura dodatkowa:

"Stare" i "nowe": literatura dla dzieci i młodzieży w kontekstach kulturowych / pod redakcją Bożeny Olszewskiej; Uniwersytet Opolski, Opole 2019.

Admirałowie wyobraźni. 100 lat polskiej ilustracji w książkach dla dzieci / Anna Boguszevska, Tomasz Broda, Małgorzata Cackowska, Aleksandra Cieślak, Jacek Friedrich, Elżbieta Jamróz-Stolarska, Krystyna Rybicka, Piotr Rypson, Anita Wincencjusz-Patyna, Jakub Woynarowski, Michał Zająć; Wydawnictwo Dwie Siostry, Warszawa 2019.

Literatura dla dzieci w kontekstach edukacyjnych / Krystyna Zabawa, Kraków 2017.

Z uśmiechem przez wszystkie granice": recepcja wydawnicza przekładów polskiej książki dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1989 / Bogumiła Staniów; Wrocław 2006.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Pogadanka heurystyczna, dyskusja, prezentacja, analiza tekstów, warsztaty pisarskie.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W1, S_W02,	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnego testu sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału prezentowanego na zajęciach oraz wskazanych pozycji literatury.
S_U01, S_U02,	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez przygotowanie własnego tekstu

S_U03, S_U04,	skierowanego do dziecięcego odbiorcy wraz z jego edytorskim opracowaniem / projektem, zaangażowanie w dyskusji podczas zajęć pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy w przedsięwzięciach literackich i pracy w zawodzie edytora.
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji społecznych będą sprawdzane na podstawie obecności i zaangażowania studenta podczas zajęć oraz podczas dyskusji.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest aktywny udział w zajęciach, napisanie testu oraz przygotowanie, pozytywnie ocenionego, tekstu dla dzieci wraz z jego opracowaniem edytorskim.

Przedział punktacji i oceny:

0-50 - ocena 2,0

51-60 - ocena 3,0

61-70 - ocena 3,5

71-80 - ocena 4,0

81-90 - ocena 4,5

91-100 - ocena 5,0

Poprawy: poprawa testu w trakcie dyżurów. Możliwe jest jedno podejście.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie do ćwiczeń	25 godzin
Przygotowanie wypowiedzi informacyjnej na zajęcia	18 godzin
Konsultacje	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zasady współczesnego edytorstwa i edycje krytyczne 1
Nazwa w języku angielskim:		Contemporary editorial problems and critical editions 1
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marcin Pliszka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab Barbara Stelingowska, dr hab Andrzej Borkowski, dr Marcin Pliszka
Założenia i cele przedmiotu:		Założeniem i celem kształcenia jest uzyskanie przez studenta rozległych kompetencji w zakresie pracy redakcyjnej związanej z edytorstwem dzieł naukowych i artystycznych oraz nabycie praktycznych kompetencji redaktorskich, niezbędnych do wykonywania zawodu wydawcy-edytora.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	
	WIEDZA	
	Student zna i rozumie:	
S_W01	szeroko pojęte edytorstwo (praca redakcyjna i wydawnicza w czasopiśmie, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych);	
S_W02	pojęcia z zakresu edytorstwa publikacji użytkowych i publicystycznych, a także polską tradycję edytorską oraz problematykę współczesną w zakresie kreacji i edycji tekstu w sieci;	
Symbol	UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu

efektu	Student potrafi:	kierunkowego
S_U01	wykorzystać teoretyczną wiedzę z zakresu edytorstwa w praktyce wydawania tekstów literackich i literatury stosowanej oraz prac naukowych;	K_U02, K_U05, K_U08, K_U11
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	przestrzegania zasad etyki zawodowej i prawa autorskiego;	K_K01, K_K05
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z zakresu historii i teorii literatury oraz językoznawstwa. Obsługa programu Word Office.		
Treści modułu kształcenia:		
Czym jest edytorstwo? Co to jest tekstologia? Z dziejów edytorstwa. Konrad Górski i 3 typy edycji dzieł literatury pięknej: naukowa, naukowo-dydaktyczna, popularna. Przemiany pojmowania edycji naukowej dziś. Edycja fototypiczna, wydanie bibliofilskie. Numery ISBN oraz ISSN. Porządkowanie pojęć: druk zwarty, książka, czasopismo, seria. Druk periodyczny i nieperiodyczny. Publikacje naukowe dziś. Czasopismo. Profil periodyku naukowego: redakcja, koncepcja czasopisma, struktura czasopisma naukowego. Przedtytuł, kontrtytuł, karta tytułowa, strona redakcyjna. Konstrukcja i ortografia tytułatury. Model tytułatury tekstu autorskiego: sprawa afiliacji. Zakres informacji strony redakcyjnej. Przypisy: zasady, potrzeby. Koncepcja przypisów. Typy okładek. Typografia książki (format, czcionka, paginacja itp.). Antologia tekstów naukowych. Zasadność oraz potrzeby takich antologii. Zbiory dotyczące pisarzy i antologie tematyczne. Edycja literatury pięknej. Koncepcja i układ edycji zbiorowej. Zakres edycji. Wstęp i komentarz. Współczesne edytorstwo: tekst główny, podstawa edycji, odmiany tekstu, atrybucja utworu, formowanie tekstu głównego, zasady edycji, zakres komentarza.		
Literatura podstawowa:		
1. Konrad Górski: <i>Tekstologia i edytorstwo dzieł literackich</i>. Warszawa 1975 (i wyd. nast.). 2. Roman Loth: <i>Podstawowe pojęcia i problemy tekstologii i edytorstwa naukowego</i>. Warszawa 2006. 3. Jan Trzynadlowski: <i>Edytorstwo. Tekst, język, opracowanie</i>. Warszawa 1976.		

4. Robert Krerowicz, Stanisław Krawiec: *Wprowadzenie do edycji tekstów*. Kraków 2000.

Literatura dodatkowa:

1. Radosław Grześkowiak: *Barokowy tekst i jego twórcy. Studia o edycji i atrybucji poezji wieku rękopisów*. Gdańsk 2003.
2. Adam Karpiński: *Tekst staropolski. Studia i szkice o literaturze dawnej w rękopisach*. Warszawa 2003.
3. Leon Marszałek: *Edytorstwo publikacji naukowych*. Warszawa 1986.
4. Kacper Drużbicki, *Droga doskonałości chrześcijańskiej (fragmenty)*, oprac. Antoni Czyż i Marcin Pliszka, „Ogród. Kwartalnik Humanistyczny” 2003, nr 3-4.
5. Seria wydawnicza: *Literatura i prawo*, red. Beata Walęciuk-Dejneka, opracowanie graficzne serii (projekty okładek) Marcin Pliszka, Siedlce 2017-2025.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02,	Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu wiedzy przeprowadzana jest w trakcie pisemnego zaliczenia (test i opracowanie tekstu) sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury.
S_U01	Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności przeprowadzana jest w trakcie pisemnego zaliczenia (część: opracowanie tekstu).
S_K01	Efekty z kompetencji społecznych będą sprawdzane na podstawie obecności i zaangażowania studenta podczas zajęć oraz podczas dyskusji.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się egzaminem. Obecność na wykładach.

Zdany egzamin pisemny:

0% – 50% – 2

51% - 60% - 3

61% - 70% - 3,5

71% - 80% - 4

81% - 90% - 4,5

91% - 100% - 5

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Przygotowanie indywidualne do zajęć

2 godziny

Przygotowanie indywidualne do kolokwium

7 godzin

Udział w konsultacjach z przedmiotu

1 godzina

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zasady współczesnego edytorstwa i edycje krytyczne 2	
Nazwa w języku angielskim:		Contemporary editorial problems and critical editions 2	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marcin Pliszka	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab Barbara Stelingowska, dr hab Andrzej Borkowski, dr Marcin Pliszka	
Założenia i cele przedmiotu:		Założeniem i celem kształcenia jest uzyskanie przez studenta rozległych kompetencji w zakresie pracy redakcyjnej związanej z edytorstwem dzieł naukowych i artystycznych oraz nabycie praktycznych kompetencji redaktorskich, niezbędnych do wykonywania zawodu wydawcy-edytora.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	proces poligraficzny i reguły komputerowej redakcji tekstu; zasady oraz cechy edytorstwa elektronicznego i internetowego;		K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu kierunkowego
S_U01	dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować tekst w sieci;		K_U05
S_U02	wykorzystywać zdobytą wiedzę do samodzielnego projektowania edycji.		K_U05, K_U09, K_U13

Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	podnoszenia własnych kompetencji zawodowych.	K_K04
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia audytoryjne	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z zakresu historii i teorii literatury oraz językoznawstwa. Obsługa programu Word Office.		
Treści modułu kształcenia:		
Przygotowanie i wstępne opracowanie edycji tekstów (do wyboru): – naukowych (wybór pism, edycja tematyczna) – literackich (antologia tekstów, tomik wierszy). Opracowanie edytorskie (wstęp, przypisy, komentarz edytorski) Opracowanie typograficzne (format, czcionka, projektowanie czwórki tytułowej, bibliografia, spis treści) Projektowanie oprawy graficznej (wstępny projekt okładki)		
Literatura podstawowa:		
Adam Wolański, <i>Edycja tekstów. Praktyczny poradnik</i> . Warszawa 2008. Roman Loth, <i>Podstawowe pojęcia i problemy tekstologii i edytorstwa naukowego</i> . Warszawa 2006.		
Literatura dodatkowa:		
1. Phil Baines, Andrew Haslam: <i>Pismo i typografia</i> . Warszawa 2010. 2. Barbara Osuchowska, <i>Poradnik autora, tłumacza i redaktora</i> . Warszawa 2005. 3. <i>Zasady wydawania tekstów staropolskich. Projekt</i> . Oprac. Jerzy Woronczak, Wrocław 1955. 4. Seria wydawnicza: <i>Literatura i prawo</i> , red. Beata Walęciuk-Dejneka, opracowanie graficzne serii (projekty okładek) Marcin Pliszka, Siedlce 2017-2025. 5. Kacper Družbicki, <i>Droga doskonałości chrześcijańskiej (fragmenty)</i> , oprac. Antoni Czyż i Marcin Pliszka, „Ogród. Kwartalnik Humanistyczny” 2003, nr 3-4. 6. Maria Komornicka, <i>Xięga poezji idyllicznej</i> , oprac. Barbara Stelingowska, Warszawa 2023.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Praca przy komputerze (praca w programie Word i graficznym np. Photoshop); prezentacja, elementy		

wykładu	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01	Efekty z wiedzy będą sprawdzane na podstawie pracy pisemnej (projekt własnej edycji - sprawdzenie stopnia opanowania treści przedmiotowych)
S_U01, S_U02,	Efekty z umiejętności będą sprawdzane podczas pracy na ćwiczeniach (praca indywidualna i grupowa), ocena zaangażowania w realizację projektu pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta i opanowanie programu oraz praca projektowa (edycja tekstu)
S_K01	Efekty z kompetencji społecznych będą sprawdzane na podstawie oceny pod kątem systematyczności i aktywności, zaangażowania w dyskusję i pracę zespołową.
Forma i warunki zaliczenia:	
Zaliczenie na ocenę. Warunki zaliczenia ćwiczeń: uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego (projekt własnej edycji tekstu literackiego lub naukowego). Kryteria oceny projektu zaliczeniowego: 1) struktura projektu (układ rozdziałów, spis treści, wstęp, indeks, czwórka tytułowa) – maksymalnie 6 punktów, 2) strona techniczna projektu (typografia: format, interlinia, rozmieszczenie tekstu, dobór czcionki itp.) – maksymalnie 7 punktów, 3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty, Ocena projektu: 16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra, 14 punktów – ocena dobra plus, 13 – 12 punktów – ocena dobra, 11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus, 9 – 8 – ocena dostateczna	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie indywidualne do ćwiczeń	24 godzin
Przygotowanie indywidualne do zaliczenia	20 godzin

Udział w konsultacjach z przedmiotu	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Psychologia kliniczna	
Nazwa w języku angielskim:	Clinical Psychology	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	Filologia polska, sp. nauczycielska	
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	Dr Joanna Zienkiewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	Dr Joanna Zienkiewicz	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z podstawami psychologii klinicznej oraz dostarczenie wiedzy i ukształtowanie umiejętności wykorzystania tej wiedzy w pracy nauczyciela.	
Symbo l efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W02	proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;	B1.W2.

S_W05	zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe;	B.1.W5.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U07	radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;	B.1.U7.
S_U08	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób;	B.1.U8.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K01	autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;	B.1.K1.
S_K02	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych;	B.1.K2.
Forma i typy zajęć:		Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu psychologii ogólnej.		
Treści modułu kształcenia:		
• Przedmiot, zadania i podstawowe pojęcia psychologii klinicznej. • Pojęcie normy, patologii i zdrowia, zaburzenia. • Czynniki wpływające na rozwój psychiczny i powstawanie zaburzeń. • Systemy klasyfikacji i diagnozy. • Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. • Zaburzenia osobowości. • Dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji. • Zaburzenia psychiczne w chorobach somatycznych. • Metody terapeutyczne. Interwencja kryzysowa. • Etyczny kontekst pracy z dziećmi z zaburzeniami. • Identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.		
Literatura podstawowa:		
1. Carson R.C., Butcher J.N., Mineka S. (2006). Psychologia zaburzeń. GWP (wybrane rozdziały) 2. Kendall P.C. (2004). Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. GWP (wybrane rozdziały) 3. Spielman, R. M., Jenkins, W. J., Lovett, M. D., & Czarnota-Bojarska, J. (2020). Psychologia. Wydawnictwo: OpenStax Polska. Podręcznik Psychologia został opracowany przez OpenStax		

Poland i jest udostępniany na licencji CreativeCommons, która zezwala każdemu na dowolne rozpowszechnianie, modyfikowanie kopii i rozszerzanie skopiowanych treści pod warunkiem uznania autorstwa OpenStax Poland i osób podpisanych pod oryginałem. (wybrane rozdziały)

Literatura dodatkowa:

1. Kołakowski A., Wolańczyk T., Pisula A., Skotnicka M., Bryńska A. (2007). ADHD – zespół nadpobudliwości psychoruchowej. Przewodnik dla rodziców i wychowawców. GWP
2. Kmita G. (2007). Małe dziecko i jego rodzina. Z teorii i praktyki wczesnej interwencji psychologicznej. Wydawnictwo Emu
3. Kubacka-Jasiecka D.,(2010). Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych. WAIP
4. Namysłowska I. red. (2007). Psychiatria dzieci i młodzieży. Warszawa PZWL
5. Pfiffner L. J. (2004). Wszystko o ADHD. Zys i S-KA Wydawnictwo

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykłady realizowane są metodą wykładu informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty z wiedzy B1.W2.; B1.W5.będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas egzaminu sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury (test wyboru). Efekty z umiejętności i kompetencji (B.1.U7.; B.1.U8.; B.1.K1.; B.1.K2.) będą weryfikowane poprzez przygotowanie prezentacji na zadany temat o charakterze problemowym, poddany pod dyskusję na wykładzie w aspekcie omawianej problematyki, obserwacja zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną. Zaliczenie pisemne (test wyboru). Za każdą odpowiedź student uzyskuje 1 punkt, które w sumarycznym zestawieniu stanowią wskaźnik procentowy maksymalnej liczby punktów. Kryteria oceny: 0-50% - niedostateczny, 51-60% - dostateczny, 61-70% - dostateczny plus, 71-80% - dobry, 81-90% - dobry plus, 91-100% bardzo dobry.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Wykłady

15 godzin

Praca samodzielna

10 godzin

Studiowanie literatury przedmiotu

5 godzin

Przygotowanie do zaliczenia końcowego

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot	1
--------------------------	---

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Psychologiczne aspekty pracy z uczniem w szkole podstawowej	
Nazwa w języku angielskim:		Psychological aspects of working with students in primary school	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:		Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):			pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi		
Semestr:	trzeci		
Liczba punktów ECTS:		2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Joanna Zienkiewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Joanna Zienkiewicz	
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy w zakresie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne. Nabycie wiedzy i umiejętności przygotowujących do projektowania i realizowania programów dydaktyczno-wychowawczych z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:		Symbol efektu ze standardu
S_W03	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy		B.1.W3.

	komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;	
S_W04	proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;	B.1.W4.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U03	skutecznie i świadomie komunikować się;	B.1.U3.
S_U04	porozumieć się w sytuacji konfliktowej;	B.1.U4.
S_U05	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;	B.1.U5.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K01	autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;	B.1.K1.
S_K02	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych;	B.1.K2.
Forma i typy zajęć:		Wykład i ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie pedagogiki ogólnej, psychologii ogólnej i rozwojowej.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Teoria spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuacja interpersonalna. 2. Rola empatii. 3. Zachowania asertywne, agresywne i uległe. 4. Postawy, stereotypy, uprzedzenia. 5. Stres i radzenie sobie z nim. 6. Porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się. 7. Media i ich wpływ wychowawczy. 8. Style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie.		

9. Różne formy komunikacji – autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikacja niewerbalna, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych. 10. Bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami. 11. Psychologiczne aspekty procesu uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych. 12. Metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania. 13. Trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania. 14. Metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań.
Literatura podstawowa:
Mietzel, G. (2002). Psychologia kształcenia. Gdańsk: GWP (rozdział: 3, 4, 5, 6, 7). Wood, D. (2006). Jak dzieci uczą się i myślą. Społeczne konteksty rozwoju poznawczego. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego (rozdział: 4).
Literatura dodatkowa:
Brophy, J. (2002). Motywowanie uczniów do nauki. Gdańsk: GWP Buzan, T., Buzan, B. (2002). Mapy Twoich myśli. Łódź: Wydawnictwo „Ravi” Jagodzińska, M. (2008). Psychologia pamięci. Badania, teorie, zastosowania. Gliwice: Wydawnictwo HELION
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:
Wykłady realizowane są metodą wykładu informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Ćwiczenia: realizowane metodą warsztatową, analizy zagadnień teoretycznych, w formie prezentacji prac studentów, analizy krytycznej i dyskusji problemu umożliwiających kształtowanie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce pedagogicznej.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:
Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas zaliczenia z oceną sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury. Weryfikacja efektów kształcenia w zakresie umiejętności następuje poprzez ocenę zespołowo opracowanych i zaprezentowanych projektów pracy. Weryfikacja efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych – rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności i aktywności, jego zaangażowania w dyskusję i pracę zespołową.
Forma i warunki zaliczenia:
Wykład: zaliczenie z oceną. Test wyboru. Za każdą odpowiedź student uzyskuje 1 punkt, które w sumarycznym zestawieniu stanowią wskaźnik procentowy maksymalnej liczby punktów. Procentowy zakres ocen z testu: 91-100% – bardzo dobry, 81-90% – dobry plus, 71-80% – dobry, 61-70% – dostateczny plus, 51-60% – dostateczny, 50-0% – niedostateczny. Podstawą zaliczenia ćwiczeń jest zebranie min.9,5 pkt z 19 pkt możliwych, na które składają się: obecność na zajęciach (min. 80%) – 3 pkt, przygotowanie prezentacji – 3 pkt (0 – brak, 1 – przygotowanie w stopniu minimalnym, 2 – przygotowanie w stopniu wystarczającym, 3 – przygotowanie w stopniu bardzo dobrym, wykorzystującym wiedzę teoretyczną i jej zastosowanie w

praktyce) i/lub przygotowanie projektu pracy opiekuńczo- wychowawczej w wybranej grupie wychowawczej – 3 pkt (0 – brak, 1 – przygotowanie w stopniu minimalnym, 2 – przygotowanie w stopniu wystarczającym, 3 – przygotowanie w stopniu bardzo dobrym, wykorzystującym wiedzę teoretyczną i jej zastosowanie w praktyce) i/lub przygotowanie programu pracy terapeutycznej dla wybranej trudności/dysfunkcji wychowanka – 3 pkt (0 – brak, 1 – przygotowanie w stopniu minimalnym, 2 – przygotowanie w stopniu wystarczającym, 3 – przygotowanie w stopniu bardzo dobrym, wykorzystującym wiedzę teoretyczną i jej zastosowanie w praktyce), aktywny udział w dyskusji – 4 pkt (maksymalnie 0,25 pkt za zajęcia). Kryteria oceniania: 0-50 % - niedostateczny, 50-60% - dostateczny, 61-70% - dostateczny plus, 71-80% - dobry, 81-90% - dobry plus, 91-100% bardzo dobry. Na ocenę końcową z przedmiotu (wpisywaną do systemu USOS Web) w 50 % wpływa wynik egzaminu oraz w 50 % - zaliczenie ćwiczeń.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	15 godzin
Ćwiczenia	15 godzin
Praca samodzielna	20 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu	10 godzin
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Edukacja włączająca
Nazwa w języku angielskim:		Inclusive education
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Tamara Zacharuk, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Tamara Zacharuk, prof. uczelni
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z teorią edukacji włączającej oraz z problematyką specjalnych potrzeb edukacyjnych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W10	sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	B.2.W5.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U11	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;	B.2.U3.
Symbol	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol

efektu	Jest gotów do:	efektu ze standardu
S_K03	okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;	B.2.K1.
Forma i typy zajęć:		Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna wiedza o wychowaniu oraz znajomość zagadnień omawianych we wcześniej zrealizowanych semestrach z psychologii, pedagogiki.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Od wykluczenia, przez segregację, integrację po inkluzję. Szanse i bariery inkluzji w edukacji. 2. Edukacja inkluzyjna jako remedium przeciw wykluczeniu społecznemu. 3. Wpływ na rozwój inkluzji krajowych i międzynarodowych aktów prawnych. 4. Przygotowanie nauczycieli do realizacji założeń edukacji inkluzyjnej. 5. Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jako wyzwanie dla współczesnego pedagoga. 6. Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie). 7. Dostosowywanie procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów edukacyjnych). 8. Ocena skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 9. Przykłady dobrych praktyk w edukacji inkluzyjnej. 10. Etyczne aspekty edukacji włączającej. 11. Podstawy prawne i organizacyjne dostępności. 12. Koncepcja i zasady projektowania uniwersalnego. 13. Dostępność i projektowanie uniwersalne w przestrzeni architektonicznej. 14. Dostępność i projektowanie uniwersalne w przestrzeni cyfrowej. 15. Dostępność i projektowanie uniwersalne w przestrzeni komunikacyjnej.		
Literatura podstawowa:		
1. Al-Khamisy D., Edukacja włączająca edukacją dialogu. W poszukiwaniu modelu edukacji dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym,. Wyd. APS, Warszawa 2013 2. Chrzanowska I., Szumski G., (red.), (2019). Edukacja włączająca w przedszkolu i szkole. Warszawa 2 Wydawnictwo FRSE https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/18346/7-chrzanowska-szumski-edukacja-wlaczajaca-w-przedszkolu-i-szkole.pdf?sequence=1&isAllowed=y 3. Pytka L. Zacharuk T. (2014), Zaburzenia przystosowania społecznego. Elementy pedagogiki reintegracyjnej i edukacji inkluzyjnej. Siedlce: wyd. UPH		
Literatura dodatkowa:		
1. Maciarz A. (1999). Z teorii i badań społecznej integracji dzieci niepełnosprawnych, Kraków : Impuls 2. Szumski G. (2010). Wokół edukacji włączającej. Warszawa: APS. 3. Mitchel D. (2016). Sprawdzone metody w edukacji specjalnej i włączającej. Strategie nauczania poparte badaniami. Gdańsk: Harmonia Universalis. 4. Szumski G.(2009), Integracyjne kształcenie niepełnosprawnych. Integracyjne kształcenie niepełnosprawnych : sens i granice zmiany edukacyjnej, Warszawa: PWN 5. Jówko E. (red.),Instytucjonalne uwarunkowania inkluzji społecznej. Synergia działań, Siedlce, UPH 2019 6. Zacharuk T. (red.), Edukacja inkluzyjna. Synergia działań, Siedlce, UPH, 2019		

7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356 i z 2018 r., poz. 1485). 8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1578 oraz z 2018 r., poz. 1485). 9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r., poz. 1591 oraz z 2018 r., poz. 1647). 10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1534). 11. Czasopismo „Student Niepełnosprawny . Szkice i rozprawy” (red. .Zacharuk T.) 12. Materiały ORE	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Metody podające: wykład informacyjny, wspomagany technikami multimedialnymi, tezy poparte przykładami praktycznymi (studium doświadczeń praktycznych popartych badaniami naukowymi na podstawie literatury przedmiotu); wykład problemowy, dyskusja.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu wiedzy przeprowadzana jest w trakcie zaliczenia pisemnego w formie testu sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie umiejętności następuje poprzez przedstawienie analizy indywidualnego przypadku ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych poprzez analizę indywidualnego przypadku ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w kontekście wsparcia.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Zaliczenie z oceną. Na zaliczenie składa się test weryfikacji wiedzy oraz analiza indywidualnego przypadku ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ocena z wiedzy. Student otrzymuje maksymalnie 10 pkt, zalicza test od 6 pkt. Ocena analizy indywidualnego przypadku. Student otrzymuje maksymalnie 10 pkt, zalicza zadanie od 6 pkt. (ocena w 50% dotyczy umiejętności wyboru programu nauczania zgodnego z wymaganiami podstawy programowej i dostosowania go do potrzeb edukacyjnych uczniów; i 50% dotyczy gotowości do okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy). Ocena końcowa: Student maksymalnie może uzyskać 20 pkt. Student uzyskuje zaliczenie od 12 pkt. Zakres ocen z zaliczenia z oceną: 19-20 pkt – bardzo dobry, 17-18 pkt – dobry plus, 15-16 pkt – dobry, 13-14 pkt. dostateczny plus, 12 pkt – dostateczny, poniżej 12 pkt – niedostateczny.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta

Wykłady	15 godzin
Praca samodzielna	10 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu	5 godzin
Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Diagnoza pedagogiczna
Nazwa w języku angielskim:		Pedagogical diagnosis
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Renata Matysiuk
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Renata Matysiuk
Założenia i cele przedmiotu:		Kształtowanie umiejętności diagnostycznych w zakresie doboru adekwatnych metod, technik i narzędzi diagnostycznych oraz rozpoznawania i opisu interesujących diagnostę stanów rzeczy, ich ocenę i interpretację celem zaprojektowania oddziaływania zapobiegawczego (profilaktycznego) oraz terapeutycznego (korekcyjnego).
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W11	zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;	B.2.W6.

S_W12	doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie;	B.2.W7.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U14	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;	B.2.U6.
S_U15	określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju;	B.2.U7.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K06	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy;	B.2.K4.
Forma i typy zajęć:		Wykład i ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki i psychologii. Umiejętność analitycznego studiowania tekstów oraz formułowania samodzielnych wypowiedzi i wniosków.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Diagnoza pedagogiczna – struktura sytuacji opiekuńczych i wychowawczych. 2. Podstawy diagnozy psychopedagogicznej i profilaktyki pedagogicznej (założenia i cele procesu diagnostycznego, techniki diagnostyczne, modele i poziomy profilaktyki). 3. Diagnoza trudności wychowawczych: narzędzia diagnostyczne, trudności wychowawcze a indywidualizacja w terapii pedagogicznej. 4. Rozpoznawanie objawów problemów wychowawczych, indywidualnych potrzeb dziecka, objawów zagrożeń i trudności występujących u uczniów – analiza przypadków indywidualnych na gruncie praktyki. 5. Zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia. 6. Trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przewycięzania. 7. Zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice. 8. Doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.		
Literatura podstawowa:		
1. Jarosz E., Wysocka E., Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania, Wydawnictwo Akademickie, Żak, Warszawa 2006		

2. Deptuła M. (red.), Diagnostyka i profilaktyka w teorii i praktyce pedagogicznej, Bydgoszcz 2006 3. Lepalczyk I., Badura J. (red.), Elementy diagnostyki pedagogicznej, Warszawa 1994 4. Lisowska E., Diagnostyka pedagogiczna w pracy z dzieckiem i rodziną, Kielce 2008	
Literatura dodatkowa:	
1. Stemplewska-Żakowicz K., Diagnoza psychologiczna, GWP, Gdańsk 2009 2. Włoch S., Włoch A., Diagnoza całościowa edukacji dzieci, Impuls, Kraków 2009	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Metody: wykład konwencjonalny oraz problemowy, ćwiczenia praktyczne, metody problemowe. Formy: zbiorowa, grupowa, indywidualna	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Weryfikacja efektów uczenia się nastąpi poprzez: - przygotowanie narzędzia diagnozy do zastosowania w praktyce edukacyjnej a dotyczących wybranych aspektów rozwojowych ucznia na etapie szkoły podstawowej , w tym dotyczący jego potrzeb rozwojowych, zainteresowań, funkcjonowania w wybranych obszarach rozwojowych w celu weryfikacji umiejętności i kompetencji społecznych. - określenie merytorycznego przygotowania studenta w zakresie prezentowanej wiedzy przez jej pisemne sprawdzenie w formie zaliczenia pisemnego.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Wykład: zaliczenie z oceną. Ćwiczenia: zaliczenie na podstawie przygotowanego narzędzia diagnozy. Procentowy zakres ocen z zaliczenia pisemnego: 91-100% – bardzo dobry, 81-90% – dobry plus, 71-80% – dobry, 61-70% – dostateczny plus, 51-60% – dostateczny, 50-0% – niedostateczny. W trakcie kolokwium z ćwiczeń student rozwiązuje 3 zadania, za które może uzyskać maksymalnie 9 pkt. Punktowy zakres ocen kolokwium z ćwiczeń: 9 punktów– bardzo dobry, 8 punktów – dobry plus, 7 punktów – dobry, 6 punktów – dostateczny plus, 5 punktów – dostateczny, 4-0 punktów – niedostateczny. Ponadto za aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach, student może uzyskać na poszczególnych zajęciach 0,5 pkt., co łącznie daje możliwość zdobycia 4 pkt. w semestrze. Punktowy zakres ogólnej oceny z ćwiczeń: 13-12 punktów – bardzo dobry, 11 punktów – dobry plus, 10-9 punktów – dobry, 8 punktów – dostateczny plus, 7 punktów – dostateczny, 6-0 punktów – niedostateczny. Na ocenę końcową z przedmiotu (wpisywaną do systemu USOS Web) w 50% wpływa wynik zaliczenia wykładu (pracy pisemnej) oraz w 50% - zaliczenie z ćwiczeń (przygotowane i omówione narzędzie diagnozy).	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	15 godzin
Ćwiczenia	15 godzin
Praca samodzielna	20 godzin

Studiowanie literatury przedmiotu	10 godzin
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa nauczycielska psychologiczno-pedagogiczna – śródroczna
Nazwa w języku angielskim:		Professional psychological and pedagogical teaching practice - mid-year
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Aldona Kocyła- Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Aldona Kocyła- Łukasiewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Celem praktyki jest kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych studentów.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W13	zna i rozumie zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają	B3.W1
S_W14	zna i rozumie organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego	B3.W2
S_W15	zna i rozumie zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią	B3.W3
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu

S_U16	potrafi wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze	B3.U1
S_U17	potrafi wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli prowadzących zajęcia	B3.U2
S_U18	potrafi wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas	B3.U3
S_U19	potrafi wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich	B3.U4
S_U20	potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych	B3.U5
S_U21	potrafi analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk	B3.U6
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K07	jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy	B3.K1
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia laboratoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki i psychologii.		
Treści modułu kształcenia:		
Zapoznanie ze specyfiką placówki wychowawczej. Poznanie: zadań opiekuńczo- wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji. Obserwowanie funkcjonowania ucznia i nauczyciela w życiu placówki. Towarzystwo w prowadzonych przez nauczycieli zajęciach opiekuńczo-wychowawczych oraz próby prowadzenia zajęć wychowawczych. Próby prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych. Analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Prowadzenie dokumentacji praktyki.		
Literatura podstawowa:		
Kaleta-Witusiak M., Kopik A., Walasek-Jarosz B., Techniki gromadzenia i analizy wiedzy o uczniu, Kielce 2013.		

Pankowska D., Pedagogika dla nauczycieli w praktyce. Materiały metodyczne, Kraków 2011.
 Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją, Warszawa 2008.
 Skałbana B., Diagnostyka pedagogiczna. Wybrane problemy badawcze i rozwiązania praktyczne, Kraków 2011.

Literatura dodatkowa:

Cybulska D., Wykorzystanie metody obserwacji w naukach społecznych, „Obronność - Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej” 2013, nr 2(6).
 Perry R, Teoria i praktyka. Proces stawiania się nauczycielem, Warszawa 2000.
 Półturzycki J., Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 2014.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Obserwacja placówek i dzieci/uczniów oraz działalność praktyczna.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty weryfikowane będą na podstawie: charakterystyki działań opiekuńczo-wychowawczych w wybranej placówce; obserwacji działań nauczyciela-wychowawcy w wybranej placówce; obserwacji zachowań dziecka/ucznia w wybranej placówce; opisu prowadzonych zajęć opiekuńczo-wychowawczych; sprawozdania z przebiegu praktyki wraz z interpretacją zaobserwowanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną. Za każdy element poddawany weryfikacji student otrzyma 1 pkt. Warunkiem uzyskania zaliczenia praktyk jest zdobycie przynajmniej 6 pkt. Kryteria oceny: 6 pkt. – ocena dostateczna ; 7 pkt. – ocena dostateczna; plus; 8 pkt. – ocena dobra; 9 pkt. – ocena dobry plus; 10 pkt. – ocena bardzo dobra

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Ćwiczenia laboratoryjne

30 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

30 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Podstawy dydaktyki
Nazwa w języku angielskim:		Basics of didactics
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	Trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Urszula Tyluś, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Urszula Tyluś, prof. uczelni
Założenia i cele przedmiotu:		Nabywanie przez studentów wiedzy z zakresu teorii uczenia się i nauczania w kontekście znajomości podstawowych prawideł organizacji procesu kształcenia. Doskonalenie umiejętności studentów w zakresie posługiwania się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w projektowaniu sytuacji edukacyjnych. Rozwijanie przekonań o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań dydaktycznych w środowisku społecznym oraz podejmowania wyzwań zawodowych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W16	usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;	C.W1.

S_W17	zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;	C.W2.
S_W18	współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów;	C.W3.
S_W19	zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;	C.W4.
S_W20	konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;	C.W5.
S_W21	sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną;	C.W6.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U22	zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;	C.U1.
S_U23	zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;	C.U2.
S_U24	dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;	C.U3.
S_U25	wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;	C.U4.
S_U26	zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;	C.U5.
S_U27	dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;	C.U6.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K08	twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów;	C.K1.
Forma i typy zajęć:		Wykład i ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawy pedagogiki, teoretyczne podstawy kształcenia.		
Treści modułu kształcenia:		
Wykłady: 4. Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna. Usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki. 5. Przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych. 6. Zagadnienia klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny. 7. Procesy społeczne w klasie, integracja klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce. 8. Sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego. 9. Współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje. 10. Zasady dydaktyki. 11. Metody nauczania. 12. Treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów. 13. Zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowa. 14. Modele lekcji i sztuka prowadzenia lekcji. 15. Style i techniki pracy z uczniami. 16. Interakcje w klasie w procesie uczenia się. 17. Środki i pomoce dydaktyczne. Ćwiczenia: 1. Problematyka projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się. 2. Wyrównywanie szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień. 3. Zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych. 4. Autonomia dydaktyczna nauczyciela. 5. Sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych. 6. Tematyka oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjna wartość dodana.		

7. Projektowanie schematu lekcji z wykorzystaniem zasad dydaktycznych.
Literatura podstawowa:
1. Cz. Kupisiewicz, Dydaktyka, Impuls, Kraków 2012 2. W. Okoń, Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wyd. Żak, Warszawa 1996 3. J. Półturzycki, Dydaktyka dla nauczycieli, Wyd. A. Marszałek, Toruń 1998
Literatura dodatkowa:
1. D. Klus- Stańska, Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń, Wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa 2010 2. M. Kostera, A. Rosiak, Zajęcia dydaktyczne, GWP, Gdańsk 2020 3. J. Krzyżewska, Aktywizujące metody i techniki w edukacji wczesnoszkolnej, Wyd. AU OMEGA, Suwałki 1998 4. B. Niemierko. Podręcznik skutecznej dydaktyki, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008 5. K. Żegnałek, Dydaktyka ogólna. Wybrane zagadnienia, WSP TWP, Warszawa 2005
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:
Wykład audytoryjny o charakterze tradycyjnym, problemowym, konwersatoryjnym z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Ćwiczenia realizowane są z zastosowaniem metod tradycyjnych (asymilacyjne, waloryzacyjne) i aktywizujących (twórczego rozwiązywania problemów, rozwijających twórcze myślenie, planowania, ewaluacji) w formie indywidualnej, grupowej i zbiorowej.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:
Wykład – odpowiedź pisemna na trzy pytania z zakresu materiału wykładowego i wskazanej literatury wraz z krytyczną refleksją nad praktyką edukacyjną – określenie merytorycznego przygotowania w zakresie przygotowanej wiedzy Ćwiczenia - przygotowanie i omówienie prezentacji multimedialnej z zakresu wybranych obszarów tematycznych wyznaczonych programem przedmiotu. - zaprojektowanie i zaprezentowanie zarysu autorskiego programu nauczania w wybranym obszarze tematycznym, uwzględniając podstawowe struktury budowy programu. - zaprezentowanie konspektu zajęć z wykorzystaniem podstawowych procedur dydaktycznych- określenie merytorycznego przygotowania studenta w zakresie prezentowanej wiedzy oraz obserwacja studenta w trakcie wykonywania działań właściwych dla zadania, w celu weryfikacji umiejętności i kompetencji społecznych.
Forma i warunki zaliczenia:
Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną. Forma pisemna. O ocenie decyduje poziom odpowiedzi studenta na trzy pytania. Zakres wiedzy dotyczy materiału

wykładowego i wskazanej literatury.

Za poprawnie udzielone odpowiedzi student otrzymuje 30 punktów (po 10 pkt. za każdą odpowiedź).

Na zaliczenie ćwiczeń składa się:

1. Prezentacja multimedialna z zakresu wybranych obszarów tematycznych wyznaczonych programem przedmiotu – praca grupowa.
2. Projekt autorskiego programu nauczania w wybranym obszarze tematycznym, uwzględniający podstawowe struktury programu.
3. Opracowanie konspektu zajęć z wykorzystaniem metod twórczego rozwiązywania problemów, planowania i ewaluacji (zastosowanie podstawowych procedur dydaktycznych) – praca indywidualna.

Za poprawną pracę z każdej kategorii zaliczenia student otrzymuje 10 punktów, co łącznie stanowi 30 punktów.

Ocena z przedmiotu jest wystawiana na podstawie łącznej liczby punktów uzyskanych z zaliczenia pisemnego i prac zrealizowanych na zaliczenie ćwiczeń według skali procentowej:

do 50% - niedostateczny,

51% - 60% - dostateczny,

61% - 70% - dostateczny plus,

71% - 80% - dobry,

81% - 90% - dobry plus,

91% - 100% - bardzo dobry

Na ocenę końcową z przedmiotu (wykładów i ćwiczeń) składa się jedna ocena wynikająca ze średniej arytmetycznej wyliczonej z oceny uzyskanej w ramach ćwiczeń i wykładu. Jedna ocena końcowa z przedmiotu zostaje wpisana studentowi do systemu USOS w polu wykłady.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	30 godzin
Ćwiczenia	15 godzin
Praca samodzielna	5 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu	3 godziny
Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot	2
--------------------------	---

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Emisja głosu	
Nazwa w języku angielskim:		Voice emission	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:		Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):			pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi		
Semestr:	trzeci		
Liczba punktów ECTS:		1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Ewa Dziecioł	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Ewa Dziecioł	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą prawidłowego posługiwania się narządem mowy.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:		Symbol efektu ze standardu
S_W22	znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.		C.W7.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:		Symbol efektu ze standardu
S_U28	posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;		C.U7.
S_U29	poprawnie posługiwać się językiem polskim.		C.U8.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K09	skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu;	C.K2.
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia laboratoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posiadanie wiedzy ogólnej z zakresu poprawności języka polskiego.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Podstawowa terminologia z zakresu emisji głosu i ortofonii: co to jest emisja głosu. 2. Mowa a słuch fizyczny, muzyczny i fonematyczny. 3. Zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu. 4. Profilaktyka i higiena głosu. 5. Rola postawy w prawidłowym oddychaniu - ćwiczenia ustawienia ciała. 6. Znaczenie oddychania dla emisji głosu. 7. Ćwiczenia w zakresie prawidłowego posługiwania się głosem. 8. Znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej. 9. Metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztuka wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów. 10. Praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językowa, etyka języka, etykieta korespondencji tradycyjnej i elektronicznej.		
Literatura podstawowa:		
1. Polak I. (1990), Znaczenie emisji głosu w kształceniu nauczycieli, Wrocław 2. Śliwińska-Kowalska M. (1999), Głos narzędziem pracy. Poradnik dla nauczycieli, Łódź 3. Toczyńska B. (1998), Elementarne ćwiczenia dykcji, Gdańsk 4. Zielińska H. (1999), Kształcenie głosu, Lublin		
Literatura dodatkowa:		
1. Aleksandrowicz R. (2006), Mały atlas anatomiczny, Warszawa 2. Bednarek J. (2002), Ćwiczenia wyrazistości mowy, Wrocław 3. Łukaszewski I. (1977), Zbiorowa emisja głosu, Warszawa 4. Mitrynowicz-Modrzejewska A. (1958), Fizjologia i patologia głosu, Kraków		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Metody: podająca, praktycznego działania, pokaz. Formy: zbiorowa, grupowa, indywidualna		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Weryfikacja efektów uczenia się nastąpi poprzez: zadania na zajęciach realizowane indywidualnie i w grupach, tworzenie tekstów, wskazywanie błędów językowych w tekstach, wskazywanie problemów z emisją głosu, przygotowanie i zaprezentowanie przed grupą mowy okolicznościowej - określenie merytorycznego przygotowania studenta w zakresie prezentowanej wiedzy oraz obserwacja studenta w trakcie wykonywania działań właściwych dla zadania, w celu weryfikacji umiejętności i kompetencji		

społecznych.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę:

Na zaliczenie składa się:

1. przygotowanie i zaprezentowanie przed grupą wystąpienia na wybrany temat (praca indywidualna) - 10 punktów;
2. zarejestrowanie wystąpienia (obraz i dźwięk) przeanalizowanie werbalnych i niewerbalnych aspektów wystąpienia – praca indywidualna) – 15 punktów;
3. praca pisemna – tworzenie tekstów – korespondencja mailowa, zaproszenia, podziękowania, komunikaty, itp. (praca w zespołach) – 5 punktów.

Maksymalna liczba punktów za trzy zadania wynosi 30 punktów. Łączna liczba uzyskanych punktów zostanie przeliczona na ocenę z zastosowaniem skali procentowej:

0 – 50 % - niedostateczny

51 - 60% - dostateczny

61 - 70% - dostateczny plus

71 – 80% - dobry

81 – 90% - dobry plus

91 – 100% bardzo dobry.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Ćwiczenia

15 godzin

Praca samodzielna

10 godzin

Studiowanie literatury przedmiotu

5 godzin

Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Literatura dla dzieci i młodzieży 1	
Nazwa w języku angielskim:		Literature for children and teenagers 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Piotr Prachnio	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka, dr Renata Bryzek, dr Walentyna Krupoves, dr Piotr Prachnio, dr Marcin Pliszka, mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Założenia i cele przedmiotu:		Zapoznanie studentów z problematyką literatury dla dzieci i młodzieży oraz współczesnym stanem poświęconych jej badań; przybliżenie problematyki wychowania czytelniczego.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	rodzaje utworów literackich adresowanych do dzieci i młodzieży i sposoby oraz celowość ich wykorzystania w pracy nauczyciela szkoły podstawowej.		K_W06, K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI		Symbol efektu kierunkowego
	Student potrafi:		
S_U01	rozpatrywać zadania literatury dla dzieci i młodzieży w związku ze zmianami społeczno-kulturowymi oraz potrafi odnieść działania		K_U03, K_U10

	dydaktyczne do norm etycznych.		
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego	
S_K01	świadomego i właściwego doboru lektur dla dzieci i młodzieży dla procesu wychowania, w tym wskazywania właściwych wzorców osobowych/etycznych.		K_K01, K_K06
Forma i typy zajęć:		wykład	
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Podstawowa wiedza o literaturze polskiej.			
Treści modułu kształcenia:			
Wykłady (zagadnienia): 1. Przestrzeń dociekań badawczych przedmiotu literatury dla dzieci i młodzieży. Źródła literatury dla dzieci. Dziecko i dzieciństwo w historii sztuki. 2. Baśń ludowa a literacka. Terapeutyczne właściwości baśni. Najważniejsze zbiory baśni. 3. Polska poezja dla dzieci od Jachowicza do Rusinka. 4. Polska literatura dla dzieci po II wojnie światowej. Rozwój fantastyki dla dzieci i młodzieży. Powieść sensacyjna, podróżniczo-przygodowa i detektywistyczna dla dzieci i młodzieży. Wokół <i>Niewiarygodnych przygód Marka Piegusa</i> Edmunda Niziurskiego. 5. Twórczość Janusza Korczaka i jego filozofia dziecka. Wokół <i>Króla Maciusia Pierwszego</i> . 6. Nurt antypedagogiczny w literaturze dla dzieci – Roald Dahl, John Boyne. Skandynawska literatura dla dzieci (Hans Christian Andersen, Astrid Lindgren, Tove Jansson). 7. Arcydzieła światowej literatury dla dzieci: <i>Alicja w Krainie Czarów</i> , <i>Kubuś Puchatek</i> . 8. Najnowsza polska literatura dla dzieci i młodzieży wobec wojny i uchodźstwa (Joanna Fabicka, Joanna Papuzińska, Renata Piątkowska, Joanna Rusinek i in.). Nurt ekologiczny w literaturze dla dzieci.			
Literatura podstawowa:			
Teksty literackie: 1. H. Ch. Andersen, <i>Baśnie</i> , tłum. S. Beylin, J. Iwaszkiewicz, S. Sawicki, wyd. 7, Warszawa 1965 (i wyd. nast.). 2. <i>Antologia bajki polskiej</i> , oprac. W. Woźnowski, Wrocław 1983, BN I-239. 3. <i>Antologia poezji dziecięcej</i> , oprac. J. Cieślowski, Wrocław 1980, BN I-233 (i wyd. nast.). 4. <i>Baśnie z 1001 nocy</i> , tłum. K. Radziwiłł i J. Zeltzer, Warszawa 1960. 5. J. Boyne, <i>Lekkie życie Barnaby’ego Brocketa</i> , tłum. T. Oziewicz, 2013 6. L. Carroll, <i>Przygody Alicji w krainie czarów</i> , tłum. M. Słomczyński, Warszawa 1972 (i wyd. nast.). 7. R. Dahl, <i>Matylda</i> , dowolne wydanie.			

8. J. Fabicka, *Rutka*. Warszawa 2016.
9. J. i W. Grimm, *Baśnie*, tłum. M. Tarnowski, dowolne wyd.
10. T. Jansson, *Opowiadania z Doliny Muminków*, dowolne wyd.
11. R. Kaczmarek, T. Oziewicz, *Awaria elektrowni*. Warszawa 2019.
12. J. Korczak, *Król Maciuś pierwszy*, dowolne wyd.
13. A. Lindgren, *Pippi Pończoszanka*, dowolne wyd.
14. M. Marotta, *Znikające królestwo. Przewodnik po świecie zagrożonych zwierząt*. Przeł. J. Wajs. Warszawa 2019.
15. A. A. Milne, *Kubuś Puchatek*, tłum. I. Tuwim, dowolne wyd.
16. M. Musierowicz, *Kłamczucha*, Łódź 1994 (lub wyd. nast.).
17. E. Niziurski, *Niewiarygodne przygody Marka Piegusa*. dowolne wyd.
18. J. Papużyńska, *Asiunia*, wyd. dowolne.
19. Ch. Perrault, *Bajki*, tłum. H. Januszewska, Warszawa 1974 (lub wyd. nast.)
20. R. Piątkowska, M. Szymanowicz, *Hebanowe serce*. Łódź 2016.
21. M. G. Rohde, *Prawdziwe potwory zagrażające naszej planecie*, tłum. D. Goc. Wrocław 2019.
22. J. Rusinek, R. Witek, *Chłopiec z Lampedusy*. Łódź 2015.

Opracowania:

1. P. Ariès, *Historia dzieciństwa. Dziecko i rodzina w dawnych czasach*, tłum. M. Ochab, Gdańsk 1995.
2. A. Baluch, *Archetypy literatury dziecięcej*, Wrocław 1993.
3. B. Bettelheim, *Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach i wartościach baśni*, tłum. D. Danek, dowolne wyd.
4. J. Cieślowski, *Literatura osobna*, wyb. J. Waksmund, Warszawa 1985.
5. J. Cieślowski, *Wielka zabawa. Folklor dziecięcy. Wyobraźnia dziecka. Wiersze dla dzieci*, wyd. 2, Wrocław 1985.
6. G. Leszczyński, *Książki pierwsze, książki ostatnie? Literatura dla dzieci i młodzieży wobec wyzwań nowoczesności*, Warszawa 2012.
7. *Nowy słownik literatury dla dzieci i młodzieży*, red. K. Kulczkowska, B. Tylicka, wyd. 2, Warszawa 1984.
8. K. Slany, *Groza w literaturze dziecięcej. Od Grimmów do Gaimana*, Kraków 2016.
9. A. Smuszkiewicz, *Literatura dla dzieci. Podręcznik dla studentów kierunków pedagogicznych*, Poznań 2015.

10. *Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej*, red. B. Tylicka, G. Leszczyński, Wrocław 2002.

Literatura dodatkowa:

1. *Baśnie nasze współczesne*, red. J. Ługowska, Wrocław 2005.
2. K. Biedrzycki, *Małgorzata Musierowicz i Borejkwie. Krótki przewodnik po Jeżycjademie*. Oprac. B. Kupiec, Kraków 1999.
3. *Dzieciństwo i sacrum. Studia i szkice literackie*, red. Joanna Papuzińska, Grzegorz Leszczyński, Warszawa 1998, t. 2 Warszawa 2000.
4. S. Frycie, *Małgorzata Musierowicz*, Warszawa 2002.
5. W. Kostecka, *Baśń postmodernistyczna. Przeobrażenia gatunku*, Warszawa 2014.
6. A. Kruszevska-Kudelska, *Polskie powieści dla dziewcząt po roku 1945*, Wrocław 1972.
7. *Książka dziecięca 1990-2005. Konteksty kultury popularnej i kultury wysokiej*, red. G. Leszczyński, D. Świrszczyńska-Jelonek, M. Zając, Warszawa 2006.
8. *Kultura literacka dzieci i młodzieży u progu XXI stulecia*. Praca zbiorowa, red. J. Papuzińska, G. Leszczyński, Warszawa 2002.
9. G. Leszczyński, *Bunt czytelników. Proza inicjacyjna netgeneracji*, Warszawa 2010.
10. *Noosfera literacka. Problemy wychowania i terapii poprzez literaturę dla dzieci i młodzieży*, red. A. Ungeheuer-Gołąb, M. Chrobak, Rzeszów 2012.
11. P. Prachnio, *Miasto potencjalne. Warszawa w latach 1945-1980 w wybranych utworach prozy polskiej*. Kraków 2022 (rozdział nt. powieści kryminalnych Edmunda Niziurskiego).
12. W. Propp, *Morfologia bajki*, tłum. W. Wojtyga-Zagórska, Warszawa 1976.
13. *Studia z historii literatury dla dzieci i młodzieży*, praca zbiorowa, wyb. W. Grodzieńska, Warszawa 1971.
14. S. Szuman, *Sztuka dziecka. Psychologia twórczości rysunkowej dziecka*, Warszawa 1990.
15. R. Waksmund, *Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej. (Tematy, gatunki, konteksty)*, Wrocław 2000.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny wspomagany technikami multimedialnymi, heurystyka, dyskusja, analiza i interpretacja dzieła literackiego.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie egzaminu ustnego (student odpowiada na pytania obejmujące treści wykładowe i wskazane pozycje literatury przedmiotu)

S_U01	Efekty z umiejętności będą weryfikowane na podstawie dyskusji prowadzonych podczas wykładów; sprawdzania przygotowania merytorycznego studentów; analizy ich aktywności w pracy indywidualnej i grupowej; a także poprzez ocenę przygotowanych prezentacji
S_K01	Efekty z kompetencji będą weryfikowane na podstawie obecności oraz zaangażowania podczas zajęć
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się egzaminem ustnym, na którym student odpowiada na pytania obejmujące treści wykładowe i wskazane pozycje literatury przedmiotu. Warunkiem przystąpienia do egzaminu z wykładu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Konsultacje	1 godzina
Przygotowanie do egzaminu	9 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Literatura dla dzieci i młodzieży 2	
Nazwa w języku angielskim:		Literature for children and teenagers	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka, dr Renata Bryzek, dr Walentyna Krupoves, dr Piotr Prachnio, dr Marcin Pliszka, mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy z zakresu rodzajów utworów literackich adresowanych do dzieci i młodzieży i sposobów oraz celowości ich wykorzystania w pracy nauczyciela szkoły podstawowej. Opanowanie umiejętności analizy i omawiania wybranych pozycji z zakresu literatury dla dzieci i młodzieży. Zapoznanie studenta z problematyką literatury dla młodych czytelników oraz współczesnym stanem piśmiennictwa dla dzieci i młodzieży; przybliżenie problematyki wychowania czytelniczego, nabycie gotowości do świadomego i właściwego doboru lektur dla dzieci i młodzieży dla procesu wychowania, w tym wskazywania właściwych wzorców osobowych/etycznych.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		

S_W01	rodzaje utworów literackich adresowanych do dzieci i młodzieży i sposoby oraz celowość ich wykorzystania w pracy nauczyciela szkoły podstawowej;	K_W06; K_W07
S_W02	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy	D.1.W15.
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	rozpatrywać zadania literatury dla dzieci i młodzieży w związku ze zmianami społeczno-kulturowymi oraz potrafi odnieść działania dydaktyczne do norm etycznych;	K_U03, K_U10
S_U02	obserwować procesy rozwojowe uczniów;	B.1.U1.
S_U03	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	D.1.U5.
S_U04	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.	D.1.U7.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	świadomego i właściwego doboru lektur dla dzieci i młodzieży dla procesu wychowania, w tym wskazywania właściwych wzorców osobowych/etycznych;	K_K01, K_K06
S_K02	okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;	B.2.K1.
S_K03	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	D.1.K2.
S_K04	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	D.1.K6.
S_K05	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia.	D.1.K7.
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		

Student ma pomaturalną wiedzę z zakresu literatury polskiej, oraz wiedzę z przedmiotów z zakresu modułu psychologiczno-pedagogicznego realizowanych w semestrze drugim.

Treści modułu kształcenia:

Ćwiczenia (zagadnienia):

1. Dawni twórcy utworów dla dzieci (Heinrich Hoffman, Klementyna z Tańskich Hoffmanowa, Władysław Bełza, Stanisław Jachowicz): przybliżenie sylwetek i utworów.
2. Od bajki do ... bajki: omówienie wybranych bajek z polskiego kanonu bajkopisarstwa (Krasicki, Fredro, Jachowicz), bajka dla dzieci współcześnie.
3. Baśń ludowa, baśń literacka: analiza wybranych baśni braci Grimm i Hansa Christiana Andersena. Podobieństwa i różnice. Zjawisko *retellingu*.
4. Twórczość dla dzieci Marii Konopnickiej – omówienie wybranych utworów. Konopnicka dzisiaj: czy należy odświeżać kanon lektur?
5. Antydydaktyzm: twórczość Juliana Tuwima i Jana Brzechwy dawniej i dziś. Poezja dla dzieci – wybrani autorzy.
6. Arcydzieła światowej literatury dla dzieci: *Alicja w Krainie Czarów*, *Kubuś Puchatek*, *Mały Książę*. Kanon, klasyka – wyznaczniki arcydzieła.
7. Książka obrazkowa / picturebook – lektura emocjonalna. Przegląd i omówienie wybranych pozycji.
8. Fantastyka dla dzieci i młodzieży: utwory Stanisława Lema, J.R.R. Tolkiena, C.S. Lewisa, Neila Gaimana, J.K. Rowling, Christophera Paoliniego i Brandona Mulla.
9. Antypedagogika w literaturze dla dzieci; od karnawalizacji do pedagogiki śmiechu – Astrid Lindgren, Roald Dahl, John Boyne, Dawid Walliams: analiza wybranych utworów.
10. *Muminki* Tove Jansson: fenomen literacki. Omówienie wybranych pozycji z cyklu.
11. Skandynawska literatura dla dzieci i jej charakterystyczna specyfika: przegląd wybranych pozycji wydawniczych.
12. Literatura problemowa: współczesne wyzwania literatury dla dzieci i młodzieży. Seria *Wojny dorosłych – historie dzieci*. Jak za pomocą literatury rozmawiać z dziećmi o historii? Analiza wybranych utworów.
13. Literatura problemowa: współczesne wyzwania literatury dla dzieci i młodzieży. Niepełnosprawność i atypowość w literaturze dla dzieci i młodzieży. Wybrane utwory.
14. Literatura problemowa: współczesne wyzwania literatury dla dzieci i młodzieży. Choroba i śmierć w literaturze dla dzieci i młodzieży. Wybrane utwory.
15. Literatura problemowa: współczesne wyzwania literatury dla dzieci i młodzieży. Przemoc i używki w literaturze dla dzieci i młodzieży. Wybrane utwory.

Literatura podstawowa:

Teksty literackie (do wyboru):

1. Adbåge Emma, *Dołek*, Poznań 2020.
2. Andersen Jan Christian, *Baśnie*, tłum. Stefania Beylin, Jarosław Iwaszkiewicz, Stanisław Sawicki, wyd. 7, Warszawa 1965 (i wyd. nast.).
3. *Antologia bajki polskiej*, oprac. Waław Woźnowski, Wrocław 1983, BN I-239.

4. *Antologia poezji dziecięcej*, oprac. Jerzy Cieślowski, Wrocław 1980, BN I-233 (i wyd. nast.).
5. Bednarek Justyna, *Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)*, Warszawa 2015.
6. Boyne John, *Lekkie życie Barnaby'ego Brocketa*, tłum. Tina Oziewicz, 2013
7. Brzechwa Jan, *Brzechwa dzieciom*, Warszawa 1963 (i wyd. nast.).
8. Carroll Lewis, *Alicja w krainie czarów, Po drugiej stronie lustra*, tłum. Robert Stiller, Warszawa 1990 lub inny przekład: tłum. Maciej Słomczyński, Warszawa 1972 (i wyd. nast.).
9. Chmielewska Iwona, wybór książek obrazkowych: *Pamiętnik Blumki, Królestwo dziewczynki, Cztery strony czasu, Kłopot, Mama zawsze wraca*
10. Dahl Roald, *Matylda*, dowolne wydanie
11. Dahle Gro, Nyhus Svein, *Grzeczna*, Gdańsk 2011.
12. Dahle Gro, Nyhus Svein, *Włosy mamy*, Gdańsk 2010.
13. Dahle Gro, Nyhus Svein, *Zły pan*, Gdańsk 2013.
14. Desjardins India, Blanchet Pascal, *Wigilia Małgorzaty*, Warszawa 2014.
15. Gaiman Neil, *Koralina*, tłum. Paulina Braiter, wyd. dowolne
16. Fabicka Joanna, *Rutka*, Warszawa 2016.
17. Fortes Antón, Concejo Joanna, *Dym*, Toruń 2011.
18. Grimm Jakub i Wilhelm, *Baśnie*, tłum. Marcelli Tarnowski, dowolne wyd.
19. Hodden Mark, *Dziwny przypadek psa nocną porą*, Warszawa 2002 lub następne wyd.
20. Janiszewski Boguś, Max Skorwider, *Wojny*, Poznań 2022.
21. Jansson Tove, *W Dolinie Muminków, Opowiadania z Doliny Muminków* i inne tomy z serii, dowolne wyd.
22. Kaczmarek Rita, Oziewicz Tina, *Awaria elektrowni*, Warszawa 2019.
23. Konopnicka Maria, *O krasnoludkach i o sierotce Marysi*, dowolne wyd.
24. Kosik Rafał, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*, wyd. 6 poprawione, Warszawa 2009.
25. Kuijter Guus: *Książka wszystkich rzeczy*, Warszawa 2012.
26. Kulik Gosia, Tomek Żarnecki, *Chore historie*, Łódź 2017.
27. Lem Stanisław, *Bajki robotów*, dowolne wyd.
28. Lind Åsa, Hellgren Joanna, *Chusta babci*, Poznań 2013.
29. Lindgren Astrid, *Dzieci z Bullerbyn, Pippi Pończoszanka, Detektyw Blomkvist, Mio mój Mio, Ronja, córka zbójnika, Bracia Lwie Serce, Emil ze Smalandii* i inne utwory, dowolne wyd.
30. Lindgren Astrid, Wirsén Stina, *Żadnej przemocy!* Poznań 2020.
31. Marcel A. Marcel, *Oro*, Warszawa 2012.
32. Milne Alan Aleksander, *Kubuś Puchatek*, tłum. Irena Tuwim, dowolne wyd.
33. Montgomery Lucy Maud, *Ania z Zielonego Wzgórza*, tłum. Rozalia Berensteinowa, dowolne wyd. (lub inny przekład).
34. Moeyaert Bart, *Gołymi rękami*, Warszawa 2020.

35. Mull Brandon, *Baśniobór*, Warszawa 2011.
36. Nowak Ewa, *Orkan. Depresja*, Warszawa 2020.
37. Onichimowska Anna, *Najwyższa góra świata*, Łódź 2012.
38. Papużyńska Joanna, *Asiunia*, wyd. dowolne.
39. Pennypacker Sara, *PAX*, Warszawa 2016.
40. Piwkowska Anna, *Franciszka*, Warszawa 2014.
41. *Polskie baśnie ludowe*, oprac. Tomasz Jodełka-Burzecki, Warszawa 1956.
42. Rowling J. K., *Baśnie Barda Beedle'a i Harry Potter i kamień filozoficzny*, dowolne wyd.
43. Rusinek Joanna, Rafał Witek, *Chłopiec z Lampedusy*, Łódź 2015.
44. Rusinek Michał, *Jaki znak twój?*, Kraków 2018.
45. Ryrych Katarzyna, *Lato na Rodos*, Warszawa 2020.
46. Saint-Exupéry Antoine de, *Mały Książę*, tłum. Jan Szwykowski, dowolne wyd.
47. Sendak Maurice, *Tam, gdzie żyją dzikie stwory*, Warszawa 2014.
48. Smith Sydney, *Sam w mieście*, Warszawa 2024.
49. Strękowska-Zaręba Małgorzata, *Dom nie z tej ziemi*, Warszawa 2017.
50. Strękowska-Zaręba Małgorzata, *Lilana*, Warszawa 2019.
51. Szczygierski Marcin, *Arka czasu, czyli wielka ucieczka Rafała od kiedyś przez wtedy do teraz i wstecz*, dowolne wyd.
52. Tallent Gabriel, *Moja najdroższa*, Warszawa 2018.
53. Terakowska Dorota, *Ono*, Kraków 2003.
54. Tolkien John Ronald, *Hobbit*, dowolne wydanie.
55. Tolkien John Ronald, *Władca pierścieni*, tłum. Maria Skibniewska, dowolne wyd.
56. Tryzna Tomek, *Panna Nikt*, Warszawa 1995.
57. Tuwim Julian, *Wiersze dla dzieci*, Poznań 1995 (lub wyd. nast.).
58. Walliams David, *Babcia Rabuś, Pan Smrodek, Chłopak w sukience*, i inne utwory, Warszawa 2011, lub późniejsze.
59. Wolk Lauren, *Rok, w którym nauczyłam się kłamać*, Warszawa 2022.
60. Widmark Martin, Dziubak Emilia, *Długa wędrówka*, Warszawa 2018.
61. *Wszystkie kolory świata*, opracowanie zbiorowe, Warszawa 2021.
62. Vendel van de Edward, Tolman Marije, *Lisek*, Piaseczno 2024.

Opracowania:

Nowy słownik literatury dla dzieci i młodzieży, red. Krystyna Kulickowska, Barbara Tylicka, wyd. 2, Warszawa 1984.

Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej, red. Barbara Tylicka, Grzegorz Leszczyński, Wrocław 2002.

Boguszewska Anna, Broda Tomasz, Cackowska Małgorzata, Cieślak Aleksandra, Friedrich Jacek, Jamróz-Stolarska Elżbieta, Rybicka Krystyna, Rypson Piotr, Wincencjusz-Patyna Anita, Woynarowski Jakub, Zając Michał, *Admirałowie wyobraźni. 100 lat polskiej ilustracji w książkach dla dzieci*, Warszawa

2019.

Baluch Alicja, *Archetypy literatury dziecięcej*, Wrocław 1993.

Bettelheim Bruno, *Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach i wartościach baśni*, tłum. Danuta Danek, dowolne wyd.

Cieślakowski Jerzy, *Wielka zabawa. Folklor dziecięcy. Wyobrażenia dziecka. Wiersze dla dzieci*, wyd. 2, Wrocław 1985.

Długolecka-Pietrzak Maria, „Kim jest ten (Dziwny) Pan?” - *Król i Pan Smrodek: Bezdomność w literaturze dla dzieci i młodzieży*, „Inskrypcje. Półrocznik”, 2023, vol. 11, nr 2 (21), s.65-82.

Długolecka-Pietrzak Maria, „Trudna” historia w literaturze dziecięcej. *Propozycje lektur dla czytelników w wieku wczesnoszkolnym*, „Notatnik multimedialny” R. V: 2012, nr 1-2, s. 81-94.

Gawryluk Barbara, *Ilustratorki, ilustratorzy. Motylki z okładki i smoki bez wąsów*, Warszawa 2019.

Leszczyński Grzegorz, *Wielkie małe książki. Lektury dzieci i nie tylko*, Warszawa 2015.

Slany Katarzyna, *Groza w literaturze dziecięcej. Od Grimmów do Gaimana*, Kraków 2016.

Smuszkiewicz Antoni, *Literatura dla dzieci. Podręcznik dla studentów kierunków pedagogicznych*, Poznań 2015.

Literatura dodatkowa:

Opracowania:

Baśnie nasze współczesne, red. Jolanta Ługowska, Wrocław 2005.

Kostecka Weronika, *Baśń postmodernistyczna. Przeobrażenia gatunku*, Warszawa 2014.

Książka dziecięca 1990-2005. Konteksty kultury popularnej i kultury wysokiej, red. Grzegorz Leszczyński, Danuta Świrszczyńska-Jelonek, Michał Zając, Warszawa 2006.

Kultura literacka dzieci i młodzieży u progu XXI stulecia. Praca zbiorowa, red. Joanna Papuzińska, Grzegorz Leszczyński, Warszawa 2002.

Leszczyński Grzegorz, *Bunt czytelników. Proza inicjacyjna netgeneracji*, Warszawa 2010.

Leszczyński Grzegorz, *Książki pierwsze, książki ostatnie? Literatura dla dzieci i młodzieży wobec wyzwań nowoczesności*, Warszawa 2012.

Noosfera literacka. Problemy wychowania i terapii poprzez literaturę dla dzieci i młodzieży, red. Alicja Ungeheuer-Gołąb, Małgorzata Chrobak, Rzeszów 2012.

Propp Władimir, *Morfologia bajki*, tłum. Wiesława Wojtyga-Zagórska, Warszawa 1976.

Studia z historii literatury dla dzieci i młodzieży, praca zbiorowa, wybór Wanda Grodzieńska, Warszawa 1971.

Waksmund Ryszard, *Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej. (Tematy, gatunki, konteksty)*, Wrocław 2000.

Wróblewski Maciej, „Czytanie przyszłości”. *Polska fantastyka naukowa dla młodego odbiorcy*, Toruń 2008.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, dyskusja, analiza i interpretacja dzieła literackiego, praca z książką podczas zajęć, pokaz, prezentacja multimedialna.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02	Efekty z zakresu wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnego kolokwium sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału z zajęć, dotyczącego zastosowania literatury dla dzieci i młodzieży w różnych sytuacjach rozwojowych uczniów, dostosowania jej do potrzeb czytelniczych dziecka, oraz budowania motywacji czytelniczej u wychowanków.
S_U01, S_U02, S_U03, S_U04	Efekty z zakresu umiejętności będą weryfikowane poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy z literaturą dla dzieci i młodzieży w szkole oraz poza nią.
S_K01, S_K02, S_K03, S_K04, S_K05	Efekty z zakresu kompetencji będą weryfikowane poprzez ocenę prac bieżących podczas zajęć, obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić kompetencje studenta, rozwiązywanie zadań problemowych w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów w pracy z literaturą dla dzieci i młodzieży.
Forma i warunki zaliczenia:	
Ćwiczenia kończą się kolokwium zaliczeniowym na ocenę. Wymagana będzie także praca pisemna: interpretacja/recenzja wybranego utworu dla dzieci i młodzieży. Ocena z kolokwium przeprowadzanego w formie testu, obejmującego treści z ćwiczeń i wskazane pozycje literatury przedmiotu: 91 – 100% – bardzo dobra, 81 – 90% – dobra plus, 71 – 80% – dobra, 61 – 70% – dostateczna plus, 51 – 60% – dostateczna, 50 – 0% – niedostateczna.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Konsultacje	2 godziny

Samodzielne przygotowanie się do zajęć	33 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	10 godzin
Summaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS